

A Vasárnapi Ujság hetenkint egyszer nagy negyedrében egy és fél iven jelenik meg. — Előfizetési díj Buda-Pesten házhoz küldve vagy postai úton külön a Vasárnapi Ujságra félévre 3 ft., a Politikai Ujdonságokkal együtt 5 ft. uj pénzben. — A Vasárnapi Ujság a Magyar Sajtóval együtt (a Politikai Ujdonságok nélkül) félévre 10 ft., évnegyedre 5 ft. uj pénzben. — Az előfizetési díj a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalához (Pest, egyetem-utca 4. szám) bérmentve utasítandó.

Barabás Miklós.

Valóban ideje már, hogy bemutassuk végre annak is arczképét, a kinek mesteri rajzónja s ecsetje annyi száz meg száz, jelesnél jelesb arczképet teremtett évtizedek óta. — Ki ne ismerné Barabás nevét e hazában? s ki ne tudná, hogy a magyar festőművészek sorában régóta oly helyet foglal el, mely a tisztelet érzését ébreszti bennünk? Ime ilyen ő, ez a mi nagy hírű arczképfestőnk maga — a mennyire ezt egy egyszerű rajz vonalai hiven visszaadhatják. Az ő pályája sem volt rózsák és tövissek nélkül; művészi küzdelmét és kitartó erejének sükeres eredményét tanúsítják e rövid életrajsi adatok, miket olvasóinknak a következőkben nyújtunk.

Márkosfalvi Barabás Miklós született Erdélyben, a gyönyörű Háromszéken Márkosfalván 1810. február 22-én. Már hat éves korában megvált az anyai ölelő karoktól, s a nagy-enyedi kollégium, lett a távolban szerető anyja képviselőjévé. Többen vannak, kik elevenen emlékeznek, minő figyelmet gerjesztett ez intézetben első rajza a kis „uj gyermek“-nek, mint ott iskolai műszóval az ujonjotteket nevezék. E rajz a gyógyszertár czimképe, egy szarvas

BARABÁS MIKLÓS.

volt, melyet a hatéves „uj gyermek“ egy kirándulásról a zöldbe, — mi Nagy-Enyeden régóta divatozó iskolai ünnepély szokott lenni — visszatérve, oly hűn tartott meg emlékezetében, hogy az iskolába visszatérve, azt általános bámulatot és figyelmet ébresztőleg hiven rajzolá le. — A tehetséghez szenvedély társult s folytonos rajzolgatással tölté szabad idejét. Rajziskolának ott akkor természetesen hire sem volt. Maga erején kellett hát haladnia, minden vezető és utmutató nélkül. — Tizenhárom éves korában már teljesen önerejére volt hagyatva, azonban szorgalma nem lankadt, szigorú körülmények közt tölte el két hosszú évet. Ez idő alatt az arczképezésben lassan lassan oly előhaladást tön, hogy 1826-és 1827-ben már az arczképezésből tartá fenn magát, az ott állomásozó József-huszárezred tisztei bőven elláták mun-

kával, s nem egyszer kérdék a tanár urak: „mit keresnek a huszártisztek a kollégiumban?“ s szólították a tanórákat hanyagolni kezdő fiatal művészt dorgáló szavakkal tanulásra, mert „hiszen szép szép, az a festegetés domine Barabás, de nem él ám el a b...“

Hogy kinek volt igaza? a tanár uraknak-e, vagy a serdülő művész

a könyvektől esetleg hívo és ösztönző huszártiszteknek? a következés megmutatta.

1828. elején elhagyá a kollegiumot és Szebenbe ment, hol az ott töltött távoli nyáron már némi ismeretséget szerzett volt magának. Itt idejét nyelvtanulással, arcképezéssel s a becses b. Bruckenthal-féle képtárban másolgatással tölté, még azon év őszén Kolozsvárra ment, hol arcképezés- és tanítással foglalkozott. Itt és Szebenben mulatása alatt megtakarítván egy kis összegecskét, 1829. augusztusában Bécsbe indult. Tehát nem mint Brockhaus Conversations-Lexiconában áll: „bettelte sich nach Wien.“ A szegénység senkinek sem szégyenbolt, ki azt nem önhibája miatt türi, sőt Barabás büszkén említheti szigorú körülményeit, mert abból saját erején küzdötte fel magát, azonban az igazság kedvéért megkelle említnünk e valótlan állítást. A bécsi akadémia igazgatója, bemutatott rajzára, meglepetve azt kérdezte: hol tanult azelőtt? A „sehol“ feleletnek hitelt nem adva, mert jobbnak találá, mintsem „naturalista“ olyat rajzolhasson, csaknem haraggal fordult el tőle az igazgató, azonban helyet kénytelen lön adni, és látva a szorgalommal párosult kiváló tehetséget, nagyon is hamar barátja lett a törekvő fiatal művészeknek. Bécsben léte alatt Barabás csak tanulmányainak élt, a megtakarított összegecske elég levén szükségéi fedezésére.

1830-ban Kolozsvárra, onnan félév múlva Szebenbe, és innen 1831. év őszén bojérok biztatása s felszólítására Bukarestbe ment. Itt a biztató urak, mint ezt már harmadikszor volt módja tapasztalni, cserben hagyák, s már már banni kezdette, hogy ismét ide jött, midőn egy szerencsés vétetlen Filipesco bukaresti agával (rendőrfőnök) s ennek útján Kisseleff orosz tábornokkal és bukaresti parahémokkal ismerteté meg. Egy estélyen, mely a czár nevenapján rendeztetett, az aga meghívása következtében megjelenván, a tábornok bemutatá több főrangú urnak és nőnek, s az estély végeztével kis jegyzőkönyvecskéje már nem volt elég a megrendelők czimeit befogadni. Ez ismeretség a hatalmas urral, ismertté tevé egész Bukarestben, s nem volt főrangú, ki a „kis székelylely“ (igy hívták a kis termetű művészt) le ne festette volna magát. Csaknem két évi itt mulatása alatt hatalmas kis összegecskét szerzett Olaszországba teendő útja fedezésére. Ide Erdélyen át meg is indult 1833 ik év július havában. Erdélyből az erdélyi hegyalján rokonai közt töltött mulatása után, megindult Bécsbe és onnan 1834. tavaszán Velenczébe. Itt többeket másolt le a klasszikusok művei közül. Itt másolá Paulo Veronesétől „Európa elragadtatását,“ mely igen szépen sikerült, s jelenleg is birtokában van. Ősszel Rómába, onnan tavasszal Nápolyba és innen Bolognán, Flórenczen, Milánón át 1835 augusztusban vissza Bécsbe jött. Olaszországi útja alatt egészen tanulmányának élt, vázlatokat készítve a jelesebb képtárak klasszikus képeiről.

Bécsből Bukaresten, Odesszán át Oroszországba készült. Azonban Pestre jöve, itt Vörösmarty, Bajza és többek marasztására letelepedett. 1836-ban a magyar tudományos Akadémia, szépművészeti osztálya levelező tagjává választá. Székfoglaló beszédét mult évi október elején tartá, avatottan értekezett: „A festészeti távlattani visszaélések és áltanokról.“ Nagyobb szerű távlattani értekezése most van munkában, mely ha megjelenik, a kezdő művészek nagy hasznát vehetik, miután az eddig megjelent ily művek részint nem nyelvünkön, de másfelől burkoltan, érthetlennül és hiányosan vannak írva, minek oka rendesen az, hogy a távlattanok írói, nem festő művészek, hanem többnyire építészek mér- és számtudósok, kik a művészi igényekre nem sok gondot fordítottak.

1838-ban Erdélybe ment, hol egy évet töltött, onnan Gräfenbergbe, itt több német uralkodó herceget és főurat arcképezett, Gräfenbergből vissza Kolozsvárra, és két évi távollét után 1840. haza Pestre jött.

1843-ban ujjabban utra indult. Meglátogatá Poroszország, Belgium, Hollandia, Francia- és Bajorország nevezetes képtárait, s Londonban a magánképtárak közül is azokat, melyekhez ismerői útján hozzá, férhetett.

Nevezetesebb műveiaz oltárképeket és a számtalan nagyobb egész alakú arcképeket leszámítva, melyeknek gazdag, változatos háttérén a tájfestészetben is nem kis avatottságáról győződhetünk meg, s melyek a nemzeti muzeum, megyei gyűléstermek, városok tanácsstermeiben a két hazában, sőt külföldön is elszórva vannak: a „Czigány család“, első mű e nemben, noha most már derekasan elcsepelt tárgy; az „Oláh család“, a bécsi képtárban levő „Székely arató

kaláka;“ a „Paraszt lakodalom“ 1856-ra müegyleti mülap; és a most munkában levő nagyszerű kép „A pestbudai lánczhid alapkövetélteli ünnepélye.“ Ez utóbbi nemcsak művészi és történeti, de tudományos becsü képet Sina Simon báró megrendeléséből festi. A kép két ölet meghaladó szélességü és becsét a rajta levő mintegy 50 jelesünk arcképén kívül, a távlattani fáradságos és bonyolult árnyék és sugártörések kiszámítása emeli. A meterséges faalkotmány gerendahalmazának, azok árnyék-vetései és törései, irány- és arányának kiszámításán évek óta működött. A fáradságos munkán azonban már tul van, s reméljük, hogy teljesen bevégezve, a pompás kép nemsokára ki lesz állítva a közönség számára is.

Ezekon kívül *czimlapokat* festett bel- és külföldi zsebkönyvek és almanachokba, minők többi között a lipcseiek, s ez nem kis dicséretére szolgál, hogy t. i. Lipcséből Pestre jöttek képet festetni.

A pesti zsebkönyvekben megjelent magyar tárgyú képeit Heckenast kiadta egy füzetben, melyhez Vajda János irt szöveget. Nem ártott volna, ha Vajda legalább pár szóval emlékezik vala azok festőjéről is.

Barabás azon magyar festő művészek közt első helyen áll, ki a művészetet átgondoltan, tudományos kiszámítással köti egybe. Isten tartsa meg sokáig, s adjon hasonló fiakat, művészet dolgában is nagy reményekkel teljes hazánknak!

M.

Ö s z ö v e t s é g.

Kr. e. 1491. évvel.

Lantot és hegedüt fűzekre akasztva,
Megnyiták ajkukat keserű panaszra,
És sirván sirának Izrael vénei,
Hol futván futának Egyiptom vizei.

Sokáig hurcolták s nehéz lett a járom,
Keserű a kenyér, álmatlan az álom, —
Sion ékességét sehogy sem felejtik,
Hej, de könnyüiket lánczaikra ejtik.

Munkára kergetik Faraó vitézi,
S a kelletlen munka kezeiket vérzi:
Polyvát gyűjtögetnek s a téglát készítik,
A melyből a börtönt maguknak építik.

Hervad bár felettük sok évnek tavasza,
Túléli az időt ajkuknak panasza,
Hogy sok büneiért Faraot fenyítsék,
Érezik: nem elég emberi segítség.

A kinek bölsejét a Nilus ringatta,
Az is most a fejét bubánatnak adta,
A mig ott a nyáját őrizi egyedül,
Népének keserve szívére nehezül.

De mig csüggedt fejtét hajtaná a porba,
Ime, tűzláng támad egy csipke-bokorba,
S egy hang őt szólítja, — az arcza úgy ragyog —
Közelebb megy s felel: „Uram, inhol vagyok.“

„Szent föld, melyen állasz, oldd le sarud talpát!
Meghallottam immár Izrael siralmát,
Mondd meg Faraónak s ha nem enged nekem,
Ha el nem bocsátja, megvervén megverem.“

A mint elbeszéli látását a népnek
— Mint a ki egy hosszú, mély álomból ébred —
Szívének mélyében titkos erők kelnek,
S őlt magára erős, csüggedetlen lelket,

Kitörli szeméből a gyáva könyeket,
Ugy megrázza lánczát, hogy az ketté-reped,
S egy szót viszhangozik erők, mezők halma,
Pánczélta őlt magára századok siralma.

De bár Isten lelkét őlté fel a pásztor,
Nemcsak tizenegyszer, mehet hozzá százszor:
„Izrael itt marad, lánczát viselheti,
S kicsoda az Ur, hogy én engedjek neki?“

E szót alig mondja, megdördül felette,
A haragvó Isten ostorát felverte,
S megsiratja annak az ifja és aggja,
A mely népet megver az Urnak haraggal!

Jaj neked ezerszer Egyiptomnak földje,
Ime letarolva mezőidnek zöldje,
Szárasság, köeső és döghalál támadt,
A folyó-vizeid vérré változának!

És a nép, a melynek Mózes a vezére,
A Veres tengernek partjaihoz ére,
Megindul előtte erős szél fuvása,
S utat nyit számára a tenger nyílása.

De már háta megett setétlik a távol,
Nyomban jön utána az üldöző tábor,
És a nép, a melynek Faraó vezére,
Már már utól-éri, haj! önnön vesztére.

Mert a mint elindul Izrael nyomába,
Össze-c-ap felette a tenger nyílása. —
. Azóta ott alszik s álmodik Faraó,
Korállból az ágya, hullám a takaró.

Szász Domokos.

„Kukliné prédikációjáról.”

(Folytatás.)

Kukli uram megint későre jött haza.

„Tán csak lesz olyan jó, édes Kukli uram, s megmondja nekem, mi lesz már mindezekből? Bárha, Isten tudja, ezt nincs is miért kérdenem. Hisz az egész világos. Flangérozni, meg flangérozni és megint flangérozni; minden este, igen bizony, minden istenadta éjjel. — A mely férfi nem tud haza menni a maga idejében, annak ne is legyen semmi köze a feleségével; ha nekik tetszik, ám rontsák a maguk egészségét, de arra, hogy más keresztyén emberét is tönkre tegyék, arra bizony semmi joguk. Jaj Istenem! Oh jéminél! remélem, hogy az én leányaim legalább soha férjhez nem mennek — remélem, egyik sem lesz közölök rabszolgáló, mint szegény anyjok; nem bizony, a mennyiben rajtam áll, én legalább azon leszek, hogy ne legyen. Mit mondasz? *Semmit?* Egy cseppet sem csudálkozom rajta, ha szégyenlesz szólni; nem biz' én, nem csudálkozom rajta, ha nem tudod feltátni a szádat; hanem bezzeg csudálkozom ám, hogy ilyen későn nem átallod zörgetni az utcáidra. Ámbár feleséged vagyok, de azt mondhatom, hogy sokszor kell bámulnom szemtelenségeden. Mit mondasz? *Semmit?* Na! kiállhatatlan egy teremtés vagy te Kukli; ott fekszel, mint egy tuskó, még csak fel sem tárod a szádat. Épen bizony, mintha a feleséged még feleletre sem volna érdemes. Bezzeg nem olyan vagy máshol, persze, hogy nem olyan! Foly a szádból a szó, mintha töltenék, itthon pedig harapófogóval sem lehet kivájni belőled egy árva ígét is. Hanem úgy is bánsz te a te hitese feleségeddel épen, mint a tatár khán. Te is tudod, hogy úgy bánsz

„Flangérozni, minden istenadta éjjel flangérozni. . . . Mit beszélsz? *Több két hetinél, hogy ki nem voltál a házból?* A semmit sem változtat a dolog állásán. Épen úgy kimaradhatnál minden nap, mint minden héten egyszer. Szeretném tudni, hol ülhetnél ilyen sokáig? *Dolgod volt!* No hiszen neked mindig dolgod is van, s ugyan szép dolog lehet az, a mi miatt az ember éjfél után egy órakeret haza. Mi az? *Eszed veszted, ha így megy!* Oh, attól nincs mit tartanod; te Kukli te, hiszen te sokkal nagyobb fajkó vagy, mintsem a te hitese feleséged miatt eszed vesztetnéd, akkor bizony külön ember volnál, mint most. *De hát kihallgatlak-e?* De hát mire? Persze hogy valami koholt historiával dugnád be a számat — mert tőled még az is kitelik — s aztán hátam megett majd kikaczagnál.

„Nem, Kukli, nekem affélét ne beszélj, hogy én mindig hibát keresek benned; én nem! Inkább te keressz bennem mindig hibát. Én ok nélkül soha sem tátom fel a számat; s hogy nekem megnyit kell elnyelnem, elhallgatnom, azt csak én tudom s az én lelkem. *Meghallgatlak-e?* Na csak ki vele, ha úgy tetszik, rajta; de ne felejtse, hogy én egy szót sem fogok himni belőle. Én nem vagyok olyan bohó, mint más asszony, azt mondhatom neked. Na, na — már ne szitkozódjál olyan rettenetesen — hanem mondjad S ez a te historiád, ez-e? Evvel mentet te magadat késői kimaradásodért? Ez a te mentséged arra, hogy megesszed egészségemet, családodat pedig koldusbotra juttatod? Ugyan mit képzelsz, mit fognak mondani gyermekeid, majd mikor megnőnek — rólad, a ki elmészsz s holmi semmirekellőkért dobod ki drága pénzedet, korcsmai pajtásidra költöd minden va-

gyonodat? *Nem korcsmai pajtásod?* De hát ki? Jer, jer, azt nem mondtad meg nekem; de én mégis tudom, persze, hogy tudom — nem más, mint Kapornyai! Persze hogy ő! Meg mernék esküdni, hogy ő! Aztán itt fekszem csendesesen az ágyamban, s hallgassam, hogy te milyen égrekiáltó istentelenségeket műveltél. Ot eszten-deje, hogy vágyom egy ezüst czukortartóra, de nem telik, te meg fogod magad s annyi pénzt dobsz el egyszerre, hogy — *mi a? Nem dobtad el?* Nem-e? Na az én nevem se legyen becsületes asszony, ha te azt a sok drága pénzt egyenesen nem a sárba vágod.

„Egy semmirekellőt bezárnak az adóstoronyba, s azért, hogy pazardi uramat egy kicsit becsületre akarják tanítani, az én vajszivű férjem uramnak még az is eszébe jut, hogy annak felesége, gyermeke van, s azok majd, Isten tudja, mit csinálnak bánatjukban; ő bizony megindul s beléértja magát a más dolgába; még az adóstoronyba is elmegy. Igen, Kukli, te a tömlöczben voltál, nem szégyenled magadat? Na ugyan meg is érdemled, hogy becsületes ember házába betehesd a lábad. Pihál! érzik rajtad a tömlöczbűz! Aztán futottál a sok istenverte prókátor után, hogy váltsák ki a tékozló fiut. S ezt nevezed te dolognak. Na bizony derék dologba elegyedtél, megépítetted vele házadat, családodat, jó híredet, nevedet, becsületedet, kereskedői hiteledet. Mert persze másképp nem boldogulhattál, magadnak kellett helyette kezességet vállalnod. Csak azon bámulok, hogy akad még a föld hátán Istennek olyan boldogtalan teremtése, a ki effélét is megtegyen! És ennek a boldogtalan teremtésnek épen az én drága kedves férjem uramnak kelle lenni! Te Kukli te, hát még nem nőtt-e be a fejed lágya? Mit gondolsz, jót állana-e éretted valaki, ha az adóstoronyba zárnának? *Jót?* könnyű neked azt mondanod, hogy jót. De én csak azt mondom: szeretném, ha valósággal bezárnának, nem egyébert, hanem csupán csak azért, hogy meglássuk, melyikünknek van igaza; mert én azt állítom, hogy valamennyi korhelypajtásod közül egy sem vetne ügyet is rád, azoktól bizony ott veszhetnél itéletnapig. Ott bizony!

„De mi közöd is van neked a más ember bajához? Zárnának be csak téged, tudom feléd sem menne egy lélek is. Persze hogy most, mikor még árnyéka sem fenyeget ilyen nyomoruságnak, mindegyik életét, vérént ontaná éretted, de csak szájjal, hidd meg, Kukli, csupán szájjal — de volnál csak egyszer benn az adóstoronyban, akkor bezzeg meglátnám, hogy mit tennének. Igen, igen, szeretném biz' én, legalább életemben egyszer kézzelfoghatólag megmutathatnám neked, hogy nekem mindig igazam van. Mit beszélsz? *Te sokkal többet térsz fel az emberekről?* Hiszen biz' én sem bánám, tégy fel, a mennyit neked tetszik, csak aztán legalább telnék bár tőled; de nem telik, nincs annyi módod, hogy mindenkiről annyit tégy fel. Aztán csak kikaczagnak vele, azt mondják: „szegény Kuklinak nem sok esze van.“ Mintha hallanám, milyen jóízűn nevetnek rajtad, azt mondják: „ezt a Kuklit könnyű elbolondítani, akárki orránál fogva vezetheti.“ Igen biz' azt, vezetheti akárki, csak a felesége nem; mert a feleségét Kukli uram semmibe veszi.

„Már ezután a kit bezárnak, persze, hogy mind hozzád folyamodik. Igen, édes Kukli uram, ha eddigelé nem volt dolga, lesz ezután. Jobban fogod ismerni az adóstoronyt, mint saját házat. Aztán a boltodnak, annak viselje gondját a jó Isten, mert te nem fogsz érkezni, neked prókátorról prókátorra kell futkosnod, nagyon természetesen mind a más ügyében. Na engem bizony ne nevezz, édes lelkednek, — én nem vagyok neked lelked. Nem halasztom el az egészet holnapra. Ugy is ritkán szólok, most legalább ki akarom beszélni magamat.

„Bárcsak az a Kapornyai ott volna, a hol a bors terem — mi az? *Nem Kapornyai?* Nekem bizony hiában tagadod; de én mégis tudom, hogy ő, tőle szokott az efféle kitelni. Hiszen mindig olyan, mintha akkor szokott volna ki az adóstoronyból. Meg mernék esküdni rá, hogy ő volt. Mikor legelőbb ide hoztad a házhoz, s sáros lábával a szép fehér pádimentomot bepiszkolta, mindjárt láttam, hogy ennek az ismeretségnak soha sem lesz jó vége; láttam biz' én, hogy az egész Kapornyai csak afféle élődi, pénzkéri ember. Kapornyai! no hiszen derék egy mákvirág biz' ő; a magáét megeszi, megiszsa, elkártyázza, más becsületes ember feleségét, gyermekeit pedig kirabolja. Herenyei biz' ő, nem Kapornyai; mert épen olyan here természetű!

„Miért nem tudtad elhagyni, hadd vesszen ott az adóstoronyban Na, na, ne emlegess mennyet, földet s engem ne kérj

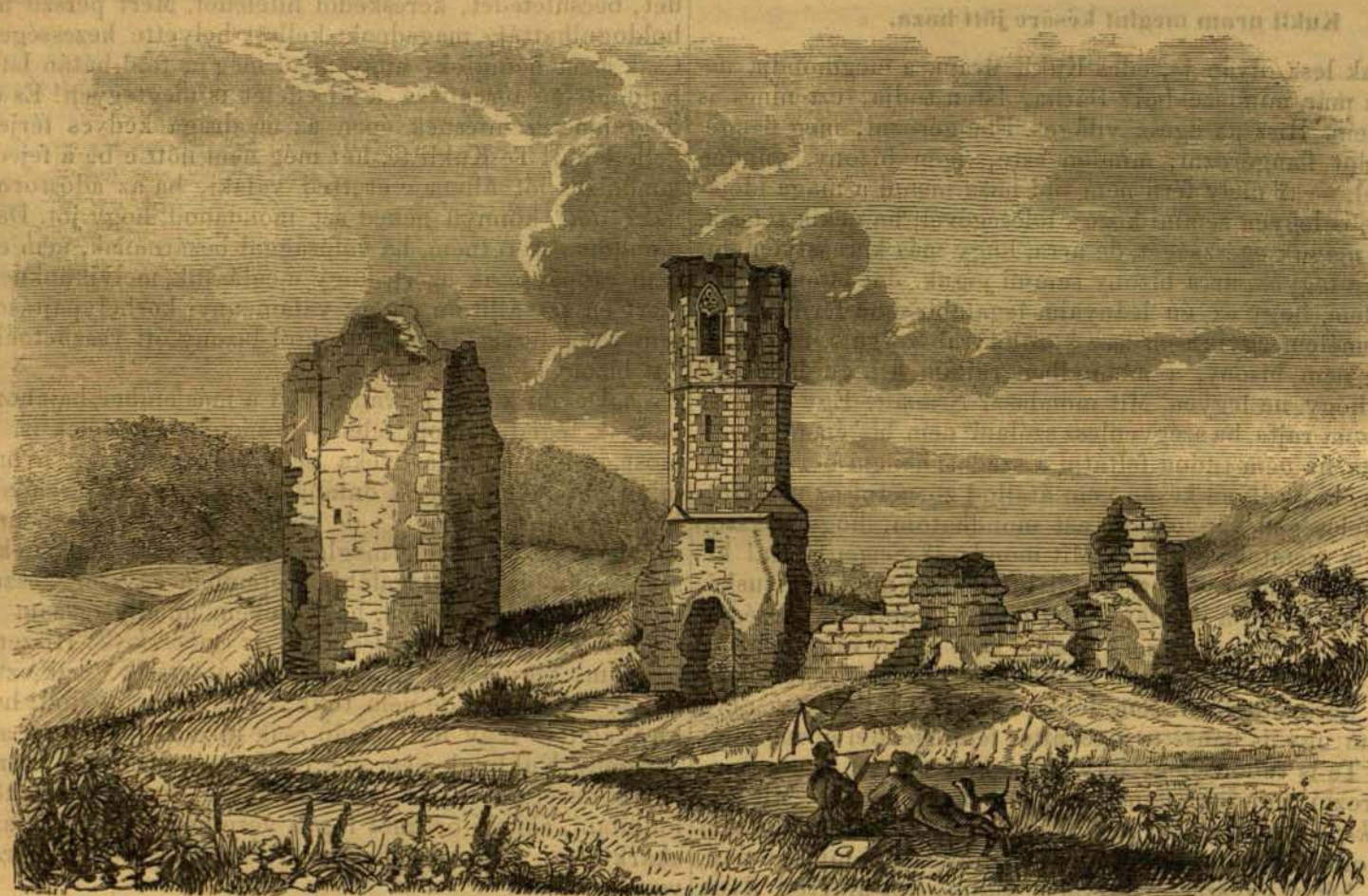
mindenekre, hogy fogjam be a számat; nem fogom be, nem biz' én. Miért nem tudtad elhagyni, hadd veszszen ott? Ha bezáratta magát, szabadította volna ki is magát. Aztán effélékéért ébren virikoltatsz s elrablod álmodat, egészségemet és — a mivel ugy sem sokat törődöl — lelkem nyugodalmát. Hah! rajtad kívül mindenki látja, hogy fogyok, mint az égő gyertya. De te nem látod, nem láthatod, neked annyi időd sincs, hogy rám tekints; neked a világ korhelyeit, tekergőit kell kiváltanod az adóstoronyból; és pedig kiváltanod saját pénzedet; feleséged, gyermekeid drága pénzén.

„S aztán jót kell állanod, le kell magad kötnöd azért a derék Kapornyaiért! Igen, igen, lekötöd; mert kezed lábad le van kötve. Ő pedig kinevet — úgy kell neked; fogadni mernék, hogy egy hét múlva csak hült helyét leled . . . elszőkik Oláhországba, Amerikába, Törökországba. Van is annak orczája bőre, becsülete, a ki egy feleséges, gyermekes ember hátán mászik ki az adóstoronyból! Akkor aztán nyakadba marad minden adóssága s fizethetsz, gyermekeid pedig elmehetnek koldulni, és Kapornyai uram — mit beszélsz? *Nem Kapornyai?* Jobban tudom én! No, ha nem Kapornyai miatt tekeregtél annyit, ha nem Kapornyaiért állottál jót, no hát kiért? Igen, igen, azt kérdelem: kiért? Na csak ki vele, édes

Ha kéne valakinek nyegődzni, az bizonyoson más valaki volna, nem te!

„Oh kedves! épen vasárnap lesz tizennégy esztendeje. Bezzeg más ember voltál akkor, Kukli. Mit mondasz? *En is nagyon más asszony voltam?* A világért sem — épen a voltam, a ki most vagyok. Oh nincs miért oly erősen rengesd a fejed a vánkoston; — most is azt mondom: épen a voltam. Aztán, ha meg is változtam volna? S ki az oka? Én tudom nem — nem biz' én. Nekem affélét ne beszélj, hogy akkor a számat sem tudtam feltátni — feltudtam biz' én, s beszélni is tudtam, épen mint most, csak hogy akkor nem volt az az okom reá. Te kényszerítettél engem a beszédre. Mit mondasz? *Ugyan csak bánod?* Kukli te, örökké abban jársz, hogy imperenciákat (impertinentiákat) mondj nekem.

„Hej jó kedvű, ügyes teremtés voltál te ezelőtt tizennégy esztendővel, s érettem akármit megtettél volna! Ugy van ugy, ha a nő azt akarná, hogy mindig számba vegyék, soha sem kéne férjhez mennie. Mihelyt esketőre viszik, vége mindig hatalmának. A mig szépet tesztenek nekünk, addig angyalok vagyunk; de ha férjhezvehettek, mindjárt kitépitek a szárnyunkat! Nem, édes Kukli uram, e bizony nem tiri-firi, hanem tiszta igazság; de te csak ma-

Nánávár. — (Lásd a szöveget 482. la on.)

Kukli uram! Mi az? *A bátyámért? Az én jó János bátyámért?* Oh Kukli! édes Kuklim“

„Igen sok volt a drága lelkemnek“ — ugymond Kukli — „ugy sirt, hogy a szive majd megszakadt belé, én pedig“

Itt a kézirat olvashatlan; meglehet a Kukli uram könnyűi mosták el saját betűit, amugy nedvesen, a mint irta.

MÁS PRÉDIKÁCIÓ.

Kukliné asszony ugy véli, hogy „szép volna, ha egybekelésök évnapját fentartanák.“

„Kukli lelkem, tudod-e, micsoda nap a jövő vasárnap? *Nem, te nem tudod?* No látott-e valaha valaki ilyen embert! Nem találod ki, édesem? A jövő vasárnap, kedves! Gondolkozzál, lelkem, csak egy parányit. Mit? *Te most sem tudod?* Hej, ha nekem is csak olyan emlékező tehetségem volna, mint a tied, bizony nem tudom, hogy élhetnék meg! Na hát, kincsem — megmondjam, micsoda nap a jövő vasárnap? Lásd, biz az menyegzőnk évnapja. — Mit nyegődzöl rá, Kukli? Én semmi nyegődzni valót sem látok benne.

gadat szereted beszélni hallani. Rajtad kívül az én beszédemet senki sem nevezi tiri-frinek. Na, na, mi haszna iregsz-forogsz annyit, azért mégis mit mondasz? *Felkelsz?* Nem, nem kelsz fel, engem többet meg nem tréfálsz, mert az ajtót szépen bezártam, a kulcsot pedig eldugtam. Egész nap meg nem kaphat az ember, s még ilyenkor is megszöknél; de abból bizony semmi sem lesz. Nincs miért ugy nyegődzni, édes Kukli uram!

„Na, Kukli szivem, beszéljessünk egy kicsit jóízűen. Akár, hogy s mint, sok házaspárt ismerek én, a kik fél olyan jól sem jöttek ki egymással, mint mi ketten. Mindkettőnknek van egy kis hibáskánk; te például nehéz természetű vagy; valld meg csak, Kukli, ugy-e hogy az vagy? De ezt hagyjuk annyiba, ne beszéljünk róla, én most nem akarok dorgálni. Beszéljünk most a jövő vasárnapról. Eddigelé még egyszer sem tartottuk meg menyegzőnk évnapját; én csak azt gondolnám: csináljunk egy jó napot, hívjuk meg ismerőseinket. Mit mondasz? *Az egész dolgot képmutatásnak tartanák?* A világért sem volna képmutatás. Tudom Istenem, én részemről mindent elkövetek, hogy velem jól ki lehessen jöni, s ha férj boldog volt valaha, neked annak kellene lenned. Nem, Kukli, a menyegző évnapjának fentartása nem esztelen-ség, nem színmutatás; és ha szintén az volna is, hányan nem te-

szik? A bizony nem egyéb, egy nagyon is illő bókolatnál, melyet a férj nejének csinál. Nézd csak, hát Pergesiék nem fentartják-e minden esztendőben menyegzőjük napját? Ha a többi 364 nap alatt néhányszor hajba kapnak is, az semmit sem tesz a dologra. Ők fentartják egybekelésük napját, és a vendégeknek a többivel semmi bajok.

„A mint mondtam, az egész nem egyéb egy kis bókolatnál a

férj részéről neje irányában. Mikor a férj a menyegző napját fentartja, annyi, mint ha az egész világ hallatára így szólna: Imé, ha még egyszer meg kellene házasodnom, újra csak az én áldott feleségemet választanám... Na, na, nem látom miért nyegledözöl megint, — nem, azt sem, hogy miért sohajtozol; de bizony tudom, mit gondolsz: igazán! mi lett volna belőled, ha nem úgy házasodtál volna, a mint házasodtál? Egy valóságos elvetemült ember vált volna belőled! Tudom én, jól ismerlek én téged — te Kukli — bár nem szerettem mondogatni, hanem most négy szem közt mégis megmondom, belőled egy valóságos lumpáczius vált volna. Csak én tudom, mennyi bajomba került, hogy tekintélyedet fentartsam, s most mi a köszönet érette? Haj! Azt kell kívánnom, bár csak némely bizonyos nő lett volna a feleséged!

De ne disputáljunk. Te Kukli, jól tudom, hogy te sem bánod az egészséget. Meg lesz az a kis ebéd ugy-e? Csak épen legjobb ismerőseinket hívjuk meg. Na, ne mondd, hogy neked mindegy — nem így kell szólani a feleséghez, kivált egy olyan feleséghez, a milyen én voltam neked. Nos Kukli, tehát megegyezel az ebédben ugy-e?

Ugyan ne dűnnyögj, hanem mondd ki, a mit akarsz. Feltartod esztendő napját? Mi? *Bár alunni hagynálak?* Ah ez nem illik egy férfihoz! Te Kukli te, hát nem mondhatod „igen“ minden hozzátétel nélkül? — Mondom: nem mondhatod „igen“? — Na valahára! az Isten áldjon meg, tudtam én, hogy bele fogsz egyezni.

„Már most Kukli, miből fog állani az ebéd? Nem — nem hol-

„INÁDKOZZÁL ELEBB, GYERMEKEM!“

(Lásd a szöveget 482. lapon.)

nap fogjuk megbeszélni; most beszéljük meg s aztán én sem töröm rajta többé az eszemet. — Szeretnék valami különöst — valamit, a mi nem minden napi — csak azért is, hadd lássák, hogy mi sokat tartunk e napról. Szeretném — te Kukli te, tán csak nem alszol? *Mi bajom?* — Az a bajom, hogy rendezzük el az ebédet. *Készítessek, a mi tetszik?* Nem; mint-hogy neked van kedved ezt a napot fentartani, illő, hogy én is kedvedbe járjak. Ná-lunk ugy sem volt még több ilyen ünnepe. — Mit gondolsz, Kukli, egy kis vadhus nem jó lenne-e? — *Bolondság, marhasült is elég jó lesz?* Na, ezzel kimutatád a fogad fehéret, látszik, mennyire becsülöd a te hitese feleségedet; bezeg ha kaszi-

nóbeli, korcsmai pajtásidról volna szó, akkor te is beleegyeznél a vadhusba. — Én azt mondom, ha mit dűnnyögsz? *Legyen hát vad?* Igen jól van. Beszéljünk már a halról. — Mit gondolsz, egynehány szép pisztráng? — Nem, Kukli, nekem az a zsiros csömörlős harcsa nem kell, sem az az izetlen büzetlen csuka; inkább hal se legyen, ha pisztráng nem lesz. Na Kukli szívem, szólj hozzá na; pisztráng legyen ugy-e? *Legyen?* Na jó! Most már a leves után valóról . . . te, te Kukli, ugyan ne átkozd olyan rútul

a leves után valót, tudod hogy az ugy sem maradhat el. Legalább most, és épen csak azért, hogy jó embereinknek megmutathassuk, milyen boldogok vagyunk, egy kis iróstésztát, aztán meg csirkét ászpikkal és hideg mártással. *Jó lesz csupa kolbász!* Ugyan ugy-e? No ha így lesz, én veled egy asztalhoz, tudom, nem ülök, nem biz én. Milyen brutális ember vagy te, Kukli, mennyegzőnk ünnepére még kolbászt rendelni? Ugyan hol a lelked? Hej csak igaz az, hogy egészen más ember voltál te ezelőtt tizenégy esztendővel! Mit mondasz? *Legyen úgy, a mint mondtam!* Na hála Istennek!

„Aztán Kukli, a vadnak magad utána jársz ugy-e? Tudok én helyet, a hol majd mindig lehet kapni és pedig szépeket! Megnézed ugy-e? *Meg!* Na jó!

„És már most, kiket hívjunk meg? *Akit nekem tetszik?* Ugyan Kukli, mit haszontalankodol? hiszen tudod, hogy nekem is csak az tetszik, a ki neked. Nem kérem, hogy Kapornyaiéknak itt kell lenniök? De értsd meg jól, Kukli, nekem Kapornyai kisasszony nem kell; saját házamba afféle személyeket sem nem gyűjtök, sem nem török; ha ide jö, nem ülök asztalhoz. Mit mondasz? *Jól van?* Még is csak áldott jóféle ember vagy te Kukli.

„De a vadhust el ne feledd. Körülményesebben beszélünk róla majd holnap. Nem felejtetted el ugy-e? Nehány pár császármadarat — nem felejtetted el ugy-e?“

„Háromszor aludtam el — ugymond Kukli, — „s a feleségem háromszor dőfölt fel, háromszor kiáltá fülembe: „a vadhust el ne feledd!“ Utoljára feldőfölhetetlen mélyen elaludtam s azt álmodtam, hogy szilvaizes fazék vagyok.“

Reggeli Imádság.

(Képmagyarázatul).

A harc és háboru, a szabadság és nemzetiség nagy kérdéseinek kivül, melyek most a világot feszült izgalomban tartják, az emberi kedélynek és szívnek megvan a maga kisebb világa is, melynek élete örök és kiolthatatlan. Ha Garibaldi csodálatos harcainak rajzait hoztuk, miért ne legeltetnők egyszer másszor szemeinket egy sikerült képen, mely a családi élet, az anyai gondoskodás és gyermeki öntudatlanság boldog világába varázsolja át lelkünket? Ime itt előttünk egy szép példány, melynek legfőbb érdeme az, hogy önmaga szól magáért, s nem szorul hosszú magyarázatra.

A művész agyában szerencsés pillanatban fogamzott a kép eszméje s az összeállításban, kivitelben is ügyességet tanúsított. Nézzétek azt az ágyából alig fölkelő borzas fejű kis örököt ott a széken állva, melynek támláján felöltendő ruhái várják — minő mohó étvágygyal ronthatott kis kutyájával, kedvenc játszótársával együtt, a reá várakozó reggelire — s mennyire elkomorodott rögtön arca, midőn szerető édes anyja, ki jókor akarja szoktatni indulatai fékezésére s magasabb eszmék iránti hódolatra, a már a tálba mártott kanalat ez ünnepélyes szavakkal állítja meg utjában: „*Imádkozzál elébb, gyermekem!*“ Valóban egyike a leggyöngédebb genrépeknek, melyek a szemlélő kedélyére jótékonyan hatnak, s a miket hosszabb ideig újra meg újra szívesen megnézünk. Egy hur van abban megpendítve, mely adandó alkalommal mindenki keblében megrezdül, a gyermekkori emlékek bája s a családi kegyelet érzése. Mintegy rég hallott kedves hang cseng füleinkben az anya szeretetteljes intése: „*Imádkozzál elébb, gyermekem!*“

Nánavár.

Hevesmegye egri járásában az ős Mátra déli oldala tövén egyrészt a déli óriás, másrészt egy nagyobb domb által képzett völgyben áll a megmagyarosodott tótoktól lakott Felső- vagy Tót-Nána falu, s ennek közepében az enyészet bus jelét tetejökön hordják hajdani ékes várának romjai, melyek rajzát az ide mellékelt rajzolat hűn adja elő.

Hogy Nána valaha népes hely volt, hirdeti az 1332-iki pápai dézsma lajstrom, mely a nánai lelkészt több helyen említi, és hogy a hatalmas, és gazdag Kompolthy családnak lakhelyül szolgált, tudjuk onnan, miszerint már a 13-dik században ez nánai Kompolth de Nána elönnévvél birt. Várát azonban csak 1440 körül építé Kompolthy János. Az utókornak feljegyzék ezt az 1844-ben Pesten tartott országgyűlés fenmaradt irományai, hol is minden azóta épült vár, és erősség lerontása rendeltetett el, kivéven nem csak azokat, melyek Tótországban a Száva mellett, és Erdélyben a törökök beütései ellen állítottak fel, és a melyek iránt a további határozat a mondott tartományok nemességére bizatott, hanem a László király ellenségei által épített, és meghagyni óhajtott más öt várat is, a melyek Palota, Pelsőcz, Veröcze, Vadna, és Nána

Hevesmegyében, melyet Kompolthy János épített (Kovachich vestigia Comitiorum p. 254.) Ezen végzés 1446-ban ismételtetett, s végrehajtása szorgalmaztatott. Nána építőjének 1451-ben a szerencsétlen losonczy ostromnál a harcmezőn talált dicsőséges halála után is fennállott, s lakhelyül szolgált az idővel tekintélyben csökkent, s tagjaiban fogyott uri családnak, de később a törvény oltalmát elveszté, mert az 1526-ban Pesten tartott országgyűlés 2-ik törvénycikkelye a végvidéki várakat kivéve eltöröltetni parancsolta a zavaros időkben épült várakat mind, még névszerint Veröczét, Pelsőczöt, Palotát, Sajóvámot, Palóczot, és Nánát is. Hogy a törvény ezen súlyos határozata rajta végre nem hajtatott, alkalmasint a majdhamar bekövetkezett mohácsi gyászos ütközet volt oka, mert Nána mint erősség fennállott 1542-ig, csak urat cserélt, mert 1520—30 közt a kihalt Kompolthyak javai egy része a szintén Aba nemzetségből származott Szécsenyi házra, s ennek fiága magvaszakadtával a hátramaradt két leányra szállott át, kik egyike a Losonczy, másika az Országh házba került, Nánavár birtoklása a Losonczyak kezében volt 1542-ben, a midőn ért végveszedelmét aranytollu Istvánfynk ilykép adja elő.

A rablásairól, zsarolásairól, nemtelen kalandjairól s minden nemű kihágásairól elhírhedt, s vétségei miatt, mind Ferdinánd, mind János királytól száműzött, de még a törököktől is üldözött Moré, máskép Szerecsen László, midőn már testének, lelkének nem volt hová lenni, Losonczy Istvánhoz, a későbbi temesvári hőshez, kihez őt valami rokonság köté, folyamodott, s ettől a Mátra tövénél Egerhez közelfekvő Nána várát nyerte menhelyül, hová gyermekeivel, és kinszeivel bevonult; de mivel rablási, zsarolási, az akár kereszttyén, akár török utasokat fosztogatási szokását el nem hagyná s Budavára parancsnokát, Bali basát, kinek Belgrádba menő cselédeit elfogta, maga ellen ingerelné, ez több kisebb várnagyokkal, s Hasszán basával, ki Morét személyesen gyűlölte, s már Palotán ostrom alatt tartá, titkon szövöttek, és sereget gyűjtött, miután mintegy más valamit tervezne, s Nógrád várára szándékoznék törni, rögtön a nem is sejtő Moré ellen fordítja menetét, s Nánavárát, hol ez lakott, körülveszi. Ez azonban, bár a nem várt látogatás őt igen megdöbbené, nem csüggedt el, és védelemre készült, hanem katonái csekély számában nem igen bizván, Losonczy Istvánhoz, Sirokra Országh Lászlóhoz, s Egerbe Varkóczy Tamáshoz, s más szomszédokhoz levelek, és hírnökök által folyamodott, hogy neki szükölködőnek, s nagy nehézségekkel küzdőnek segélyt hozni siesse nek; de Nánavára már körülkerítve lévén, ezek semmi segélyküldési, és sikeres működési alkalmat nem találtak, nyílt mezőn összeütközni pedig tanácsosnak nem tartották, minthogy a törökök erőben, s gyakorlott harcosok számában igen tulnyomók lennének. Midőn tehát a törökök nagyobb ágyukkal kezdenék a várat verni, és a gyenge, romladozott bástyák ezen ütlegeket elviselni nem bírnák, Moré kétségbeesve, s minden tanácstól, és segélynyerési reménytől megfosztva, elleneivel a feladás felett kezdé alku-dozni; de ezen ravasz, és kegyetlen emberek, midőn látnák, hogy erőhatalommal a vár birtokába jövendének, s a gonosz rablótól szenvedett bánatmaik megtorolása vágyától felhevítve lennének, a feladási ajánlat félretételével, és megvetésével az erőt felhasználni, s a vár omladékaira minden erőmegfeszítéssel teendő támadást intézni határozotak, felhíva, s mintegy ingerelve lévén azon üreg által, melyet az akkoriban leomlott várfalak képezének. A jeladásra tehát elébb a jancsárok, később a többi törökök seregétől elősietnek a viadalra, s más oldalról Moré zsoldosai bár kevesen, de életüket oltalmazni kényszerülvén, az ellenség rohamát sokáig kiállották, végre midőn ennek sokaságától elnyomatnának, hátravonultak. Ekkor Moré László arannyal telt zsacsokát, s nagy mennyiségű ezüst pénzt szórattott a réseken bemászó törökök közé azon szándékkal, hogy még a törökök a pénz összeszedésével foglalkoznának, a közben szerencsésen elfutna; de ezen csel célhoz nem vezetett, mert az ellenség a pénzhez nem nyúlt, hanem egy-másután a hézagokon keresztül a várba bement, s a kis számú várórség lemészárlása után Moré Lászlót két fiával együtt a táborba vitte. Ennek drága eszközei, s tömérdek kinsé, melyet mindenféle rablásokból összegyűjtögetett, hadi zsákmányul esett, melyet azonban Bali, és Kasszán vezérek a katonáktól, bár ezek azt szorgalmasan elrejték, kinzások, s különemű faggatások által kicsikartak.

A vár, nehogy továbbá is rablások menhelyül szolgáljon, végkép szétdulatott, romjai megmaradván.

Nánavárának e végzettes eseményére vonatkozólag még megjegyzendő, hogy a váraljában több, részint Moré, részint cimborái által elfogott keresztyén foglyok tartattak, kik közt Hasszán felismeré Batthyány Farkast, ki békák közé szorítva Orbán testvéreért tartatott le, Batthyány Orbánt ugyanis egy kisebb csatározás alkalmával, midőn lováról leesett, Moré emberei elfogták, s elbocsátásaért nagy összeg pénzt kívántak, melyet midőn nemzetsége hamarjában kiteremteni nem tudna, Farkas testvérét adta át tuszul. Hasszán basa levevén a békákat, Batth. Farkast lóval, fegyverrel, és kísérel ellátta, s így Orbán bátyjához, kivel Budán összebarátkozott, különös, s pogánynál ritkán tapasztalható emberi bánás mellett, vissza küldé. Bali, Morét fiaival együtt kemény őrizet alatt Konstantinápolyba vitette.

Ezek után a törökök elvonulván, az idővel megmohosodott romokra a jövő a béke olaját tüzte fel, harczias eseményeknek ugyanis a kies völgy többé színhelyévé nem vált; a várral szemközt eső lejtőségek ormait a szorgalmas földnépe erős, s zamatos bortermő szőlővesszőkkel ülteté be, egy különös kedvező fekvésű szőlődombon a jelen században a nemzeti ipar egy főtérjesztője, és pártolója a Hevesben igen jó és szép emlékü b. Brudern József Rajna vidékéről hozatott riesling fajú szőlővesszőket ültetett, melyek öntik azon rendkívüli jóságú rhénusi nektárt, mely a vidéken hasonnemű társait közvélemény szerint jóval felülhaladja.

A nánai birtok, ezzel a várromok a Losonczyháznak a vár szétrombolásától számított egy évtized utáni kihaltával a Szécsenyi-ház másik örökösére Ország Lászlóra ment által, és Sirokvár uradalmába kebeleztetett, melylyel hasonló sorsot ért, s a leányágon lemenő örökösök osztályában részesült (lásd Sirokvár történetét Vasárnapi Ujság 1859-ik első félévi folyama 16-dik számában). Jelenlegi birtokosai gr. Károlyi György (b. Brudernek után), dr. Szapáry, Doszlerics, Gosztonyi, Perlaky. Dr. Erdey.

László Károly levele Amerikából.

(A Vasárnapi Ujság számára.)

XIII.

(Vége.)

A mexikóiak napjában négyszer esznek. Reggel, fölkeléskor, egy kis findsa tejeskávét vagy csokoládót és egy kis kalácsot esznek. Dél előtt tíz órákor van a reggeli, mely 4—5-féle ételből áll. Ez az asztalra ily rendben tétetik: először olaszos rántotta, vagy hig tojás; utána kirántott osztriga, vagy marhavelő, mely tojással és zsemlyével van összevágva; azután foghagymás, marhapesténye, vagy paprikás pörkölt hus; és végre a nemzeti eledel, a „frijoles“ (törött fekete paszuly). Házi-gazdám az asztalra zsemlyét is tétetett, mint látszott, csak az én kedvemért, azt tévén föl, hogy én, mint külföldi, a tortillát (tengeri-lepényt) nem szeretem; de miután látta, s megértette tőlem, hogy én az utóbbit jobban szeretem, zsemlyét az asztalra többé nem tétetett. A „frijoles“ után az asztalról mindent elszedtek, s hozták a fekete kávé és cukrot minden személynek. A fekete kávé a lehető legerősebb volt s józamatu. Ezzel együtt tettek az asztalra egy ezüst tányért, melynek a közepére volt erősítve egy szintén ezüsből készített nagysótartókinézésű edény, mely hamuval volt töltve, s a hamu tetején volt egy pár darab parázs a papírszivarkák meggyújtására, melylyel az asztalnál ülők egymásnak szolgáltak. Italul szolgált viz és francia vörös bor. — Az ebéd a reggelitől kevésben különbözött, s ebből állott:

A mexikóiaknak van egy másik nemzeti eledele, az ugynevezett „olla potrida.“ Ez ebből áll: Egy fazékba együvé tesznek marha- és disznóhúst, kolbászt, hurkát, édes káposztát, pécsi tököt, burgonyát (az olyan helyeken, hová az Északamerikából bejut, mert a mexikóiak azt még nem igen tenyészítik, bárha az bizonyosan bőven teremne); gyenge tengerit, és más forró égalsi zöldségeket és gyümölcsöket, paradicsom-almát, vörös- és foghagymával, paprikával, borssal, sóval fűszerezve. Ezeket sokáig főzik egészen le kevés lére, addig, míg a hus puhára fő. A kevés és zsíros levet leszűrik, s abba rizst, vagy boltban vett leves-tésztát főznek. Ezt az asztalra külön tálnak teszik, s „Káldó“-nak nevezik, a levet pedig egy nagy csészében teszik fel s „Szopá“-nak nevezik. A káldóból mindenkinek adnak, a szopából csak annak, ki azt káldójával keverni kívánja. Ezután jó egy lapos hosszú tálnak az „olla potrida“ anyagi része, melynek mindenféle alkatrésze a tálnak külön rakáskában van, s melyek mindegyikéből adnak mindenkinek. Ez igen izletes, jó eledel. Ezután jó a paprikás becsinált hal. Ezután foghagymás marhapesténye, s végre ismét a törött paszuly, ezután valami édes befőtt vagy gyümölcs, s végre fekete kávé és szivarkák. A *frijolest* a mexikóiak indián módra, kanál nélkül eszik, csak *tortilla*-darabokkal kanalazva, melyet egyszersmind azzal kenyér gyanánt megésznek. Házi-gazdám azt téve föl, hogy én az olyan kanalazáshoz nem értek, nekem kanalat tétetett, s tetszését nyilatkoztatta, midőn látta, hogy én nem az ezüst, hanem a *tortilla*-kanalat használom, még pedig ügyesen. Az ebéd van délután 4—5 órákor. Ezután csak 8 óra tájban adnak, ha az ember kívánja, egy kis findsa csoko-

koládót egy kis kalácsal s egy nagy pohár vízzel. A rántott osztriga vagy marhavelő helyett vasárnap reggelinél *tamale* volt.

Ez indián eledel, s így készül: marha-, disznó-, baromfi-, vagy fázánhúst falatokra vágva, ugyanannyi tengeri liszttel, félfontnyi mennyiségben egy-egy nagy levélbe burkolnak, foghagymával, sóval s paprikával steff. jól fűszerezve; azt jól megfőzik, s tálnak burok nélkül teszik az asztalra. Ez nem rossz eledel. Házi-gazdám mondá, hogy bevett szokás szerint a vasárnapi reggelinél minden háznál van *tamale*. Általában a mexikóiak eledelei olyanok, hogy azokat a magyar jóízűn eszi, hogy azokhoz szokás nála nem kívántatik. Azt fölsőlegesen mondanom is, hogy a föntebb előszámlált ételeken kívül a mexikóiaknak vannak még számtalan több eledeleik, de a föntebbiekből azoknak életmódjukról önk fogalmat szerezhetnek maguknak. A mexikóiak évés-módjában csak azt nem szeretem, hogy az asztalnál a házi-hölgyek közül egy sem ült vendégszerető házigazdánál, mert valószínű, hogy azoknak jó főzte ugy nekem még jobban esett volna. Ez általános rossz szokás itt Mexikóban. Itt hát az asztalnál nem lehet a leányokat caeresznyeaggal, vagy kenyérből gölyöcskékkel lövöldözni, nem lehet azokkal sarkantyú-csonttöréssel kedves gondolatok valóulását találgatni, nem poharat kocczantani, se lábbal telegraphirozni, s így ennyivel kevesebb alkalom van az ismerkedésre.

Házigazdám elbucuzásomkor kért, hogy Vera-Cruzból visszajöve, ismét hozzájárjak, biztosan, most és bármikor, mint barátjához. F. hó 21-én reggel hatod magammal Vera-Cruzba indultam.

Utítársaim voltak: Solano Bonifác, San Andresi kereskedő, Rivera Rafael catamaco-i vendéglős, Meiners Emil vera-cruzi kereskedőlegény és a két elsőnek két lovásza. Utunk a várostól mintegy 4 n. földre a magas hegyek között meredek és köves volt, de azért tengeri földfoltokat bőven lehetett látni, még a meredek hegyoldalakon és tetőkön is, mert azok termékeny-feketefölddel voltak borítva.

Utunk azontal *Meson* nevű tanyáig dombos, de a magyar alföldihez hasonló kövér feketeföldön ment, mely rengeteg erdővel volt borítva; de fajt azt látom, hogy az egész 2 n. m. földnyel is több utunkon csak egy elhagyott tanyát láttunk, a melyen levő roskadó épületek mutatták, hogy az valaha virágzó állapotban volt, de tulajdonosa megbukott. — *Meson* tanyára d. u. fél 3 órákor értünk, midőn a nap már forrón sütött, s lovaink fáradtak voltak, azért éjjelre megszálltunk. Először is szomjunkat egy nagy görög dinnyével oltottuk.

Vacsoránk pedig állott azon eledelekből fölmelegítve, melyeket társaim magukkal hoztak, u. m. sült tyuk, törött paszuly foghagymás kolbászsal és foghagymás marhapesténye. — Ezekhez a háziasszony adott fázán-tamale-t, tortillát és fekete kávé. Lovaink kaptak zöld tengeri szarát és morzsolt tengerit (mert zabot, árpát, búzát, rozstot itt nem termesztnek). — Naplemenet után a szabadban ülve, füstölve, beszélgetve és dalolva töltöttük az időt, s élveztük az éjjeli frissítő hűvös levegőt. Midőn sötétedett, a „Cucullo“ nevű fénybogarak (melyekről előbbi leveleimben már szóltam), mint megannyi futó csallagok szeldelték a sötét levegőt minden irányban. Házi-gazdánk ezeknek fogdosásával foglalkozott. A fogás mód igen egyszerű volt, s ebből állott: Egy palackban volt neki két cucullója. Ezek folytonosan erősen világítottak, mint szokásuk, különösen midőn fogságból szabadulni erőlködtek. Ő a palackot a szabadban kezében föltartotta, s azoknak világa a röpködőket odacsalta, midőn gazdánk kezével azokat lecsapta, s a palackba tette. Ezen gyűjtés hamar ment. Ő mondá, hogy azokat Vera-Cruzba viszi, s ott ötöt-hatot ad el $\frac{1}{16}$ dollarért a hölgyeknek, kik azokat este mellükön, hajukon stb. ékszerű használják. Ezen fénybogarakat 2—3 hónapig is eltartogatták életben akép, hogy azt cukornáddal tartják.

Hogy más nap a nap forró részébeni utazást elkerüljük, éjjel után fél órákor — miután egy-egy findsa csokoládót ittunk — csillagvilágnál indultunk. $2\frac{1}{2}$ német m. földnyi lassu utazás után — mert az erdőben kanyargó sötét keskeny ösvényen magunkat egészen a ló szemére bizva, lépve, haladtunk — pitymallatkor ($4\frac{1}{2}$ órákor) a tengerpartra értünk, fél óráig pihenünk, s a magammal Minatitlanból hozott kétszersült kenyérből és füstölt marhanyelvből egy kis reggelit hevenyészünk. Utunk ezután Alvoradóiig (szintén 5 n. m. föld) mindig a tengerparton kopárfövényen ment, melybe a lovak lába bokáig sülyedt, s melyen az utazás 9 óra felé az égő nap miatt reánk nézve kellemetlen, s a lovakra nézve tikkasztó volt. Tizedfél órákor az alvoradói révhez értünk. Lovainkat s a lovászokat az ott levő kocsmában hagyván, délből átvitorláztunk a Duna-szélességű folyón Alvoradóra. Ott a fogadóban — bárha rendes időn tul volt már — reggeliztünk, s reggeli után a mult éjjel elmulasztottat pótoltuk ki. — Alvorado csekély jelentőségű tengerparti kis borkereskedő város, mely külföldi hajók által nem látogatatik, s a kereskedés csak néhány tengerparti kis hajók és mahagoniból kifaragott nagy csónakok által eszközöltetik. Innen Vera-Cruz mintegy 10 n. m. föld, s az ut mindig árnyatlan, futó homoku tengerparton megy.

Ezen utat lóháton tenni nem volt kedvünk, hanem inkább három napig vártunk egy hajóra, mely akkor indulandott Vera-Cruzba. Majus 25-én 8 órai kellemes hajózás után Vera-Cruzba értem, s a „Diligentias Generales“ nevű fogadóba szálltam, melyben, minthogy csak 40 vendéget láthat el szobával, alig tudtam helyet kapni. Itt az ételek igen jók, s a reggeli és ebéd attól, melyet föntebb leirtam, csak abban különbözik, hogy többféle ételek vannak, s azoknak némelyike francia modorban van készítve. „Tortilla“ ugyan nem jó az asztalra, de a „frijoles“ nem marad el soha. Reggeliért, ebédért s fél szobáért egy ágyval vesznek egy napra $2\frac{1}{2}$ dollárt. Bárha ez itt az első rangú vendéglő, és benne csak annyit vesznek, mint a new-yorki pazarfényvel butorozott s a lehető kényelmekkel ellátott első hotelekben,

butorozat, tisztaság, szolgálat és rendtartás tekintetében, a pesti első rangú vendégfogadókhöz nem hasonlítható.

Vera-Cruz népessége mintegy 10,000, s áll a helybeli kormány- és külföldi hivatalnokokból, kereskedőkből, kézművesekből és munkásokból. Egyébiránt Vera-Cruz Mexikónak tengerparti kereskedő-városa s a szabadelvű kormány székhelye. Utczái, melyek mind ép szögben metszik egymást, 30—50 láb szélesek, köveztek, a járdák „concret“-tel borítvák. S meglepőleg tiszták, mit nemcsak a szeméthordó taligák, hanem a „reopilote“-nevű, kis pulykanagyságu számtalan torkos-madarak eszközölnek, melyek mindig az ereszek s utcák olálkodnak, s minden tisztátalanságot mohón fölfalnak. A házak mind szilárdak, többnyire egyemeletesek, 3—4 láb vastag tégl- és kőfallal, concrettel borított lapos, téglatetővel. A templomok, melyek mind több századosok, sajátos alakúak és kinézésűek. Téglalobozatokon s kupjaikon kívül egyéb fedelők nincs, s azok fekete, mohos kinézésűkből itélve — elkészülésök óta talán nem is újítottak. — Az egész város általában aggkinézésű, s hogy a korral haladni hajlandó, csak abból látható, hogy belőle egy 7 n. m. földnyi vasut nyulik Mexiko felé, mint szintén egy táviró-sodrony; s még abból, hogy községgázzal világítatik, és benne már krinolinokat is láthatni. A házak rendszeren egy emeletesek, s négyszögre vannak építve, közepén egy szobanagyságu udvarral, körül széles tornácokkal, melyek szintén butorozvák, s ebédlő-, társalgó- stéff. teremül szolgálnak. Ezen lakházak rendszeren hűvösek. Vera-Cruzban semmiből nem láthatni azt, hogy az kormány székhelye; középületek nincsenek, pompa- és katonaság nem látható. A „Diligentias“ (a magyar „delizsáncz“-hoz hasonló) utazó-kocsikon s a szeméthordó taligákon kívül mást nem lát az ember. A főrangú hölgyek részint azért, mert kocsik s kocsitak nincsenek, részint a nappali hőség miatt nem láthatók a házakon kívül.

Vera-Cruz ostromáról hallottak önök, mint szintén az ostromló Miramon megszegyenyüléséről, s talán kívánják tudni, hogy miféle erősség ez. Elmondom röviden: Vera-Cruz a tengerparton egy homoklapályon fekszik, tőle öt-hatszáz ölré levő 25—50 láb magas homok-buczkáktól környezve. A város 10—12 láb magas, 2—3 láb vastag korál-, kő- és téglafallal kerítve, mely lőrészekkel van ellátva, s közönkint bástyákkal erősítve, melyek mind egyikében rendszeren hat 24—64 fontos öntöttvas-ágyu van helyezve. Ezek kivül a Miramon jövetéle hirére építettek a falon kívül néhány lunettet, a melyekbe tett nagy ágyuk az ostromlóknak nagy pusztítást tettek. Miramon hatnapi dühös lövöldözés alatt sok kárt tett a házakban a tömör golyókkal, de főkép a bombákkal (a kár fél millió dollárra becsültetik), de élet nem sok veszett (csak 30 asszony és gyermek, és 7 védő). Tűz nem volt, mert, mint fentebb mondtam, a házak tetejei nemégő anyagokból vannak. A várfalon csak itt-ott láthatni néhány golyó-ütötte lyukat, de rés sehohsem törtetett. Ennek oka az, mert Miramon ütege, mely 12 darab 24-fontos sugárágyukból s 3 mozsárból állott, a várostól 5—6 száz ölré volt egy buczkák közötti völgyben fölállítva, honnan ők csak a házakat láthatták, de a falat nem, s így lövéseik mind üresek voltak. Hogy ütegevel közelebb nem jött, oka az volt, mert ostromserege csak négy ezerből állott, míg az a vár tüze s szökés által le nem olvadt is, s azokat ő sánczolással nem fásazthatta ki, de nem is volt pénze az azzal járó költségek fedezésére. Ő bizott a várbeliek között akadt árulóknak, s a Marin segítségével, de miután amaz jókor fölfedeztetett, s Marin két hajójával az Egyesült-állami hadihajók által elfogattott, s a Miramon számára Mexikóból szállított pénz, lelmi és lőszerek szintén elfogattak, ő tovább Vera-Cruz alatt nem maradhatott, s megszegyenyülve visszavonult Mexikóba. Itt meg kell említenem azt a várvédésereg dícséretéül, hogy az ostrom alatt csak háromszáz rendes katona volt a várban, a többi része a négyezrenyi várőrségnek nemzetőrökből állott, kiknek kezében azelőtt fegyver, mondhatni, nem volt soha; még a tüzeik is azokból képeztettek rövid idő alatt, s mégis bámulatos ügyességet és bátorságot tanúsítottak. Az utolsó hírek a szabadelvűekre nézve igen kedvezők s a pappártiak bukását bizonyosnak tartják. Egyébiránt annyi bizonyos, hogy most — míg a szabadelvű kormányt legalább az Egyesült-állami kormány elismeri, a pappárti kormányt egy hatalom sem ismeri el. Hanem a francia és spanyol követek kívánván a két párt közötti viszályokat kiegyenlítani, közremunkálásra ajánlották magukat, de a szabadelvű kormány nem egyezni akar a pappártiakkal, hanem azt semmivé tenni.

Azt láthatták önök már az eddigi hírlapi hírekből, hogy az Egyesült-állami kormány a mexikói szabadelvű párt iránt rokonszenvvel viseltetik, s mit ő a honi és nemzetek közötti törvények megsértése nélkül nem tehet, t. i. segítséget adni nyilvánosan, ha polgárai azt alattomban szép szerivel, ügyesen teszik, azt behuny szemmel nézi, és ha szabadszellemű haditengerész rész tisztjei, általános utasításokra támaszkodva, saját érzelmük s ítéletük által vezetve a szabadság ügyének jó szolgálatot tesznek, ezt a washingtoni kormány jóvá hagyja. Hogy a Marin tábornok parancsnoksága alatt a pappárt segítségére küldött expeditiót az Egyesült-állami haditengerész tisztiek, elfogták, az Egyesült-államok északi részében sokan rozszalták és sok hírlap azt törvénytelen beavatkozásnak bélyegezte, míg a nép és hírlapok nagyobb része azt zajos tetszéssel fogadta. A new-yorki 286,750 példányban nyomott nagy befolyású „New-York Tribune“ nevű hírlap az előbbieket közé tartozik, s hogy e tárgyban nézeteivel önököt meg ismertessem, az április 10-ki, e tárgyban írt vezércikkének bevezetését közlöm önökkel. A cikk így szól:

A mi külpolitikánk. Ha van tárgy, melyen honunknak feltehetőleg határozott megállapított politikája van, az a külügy. Ezen politika Washington és az őt környezett, tanácsolt, s gyámoltott nagy emberek által fogadtatott el s állapotot meg; és jóllehet attól néha eltérünk, azt soha félre

nem dobtuk. Annak eszszencziája nem avatkozás, teljes visszatartózkodás idegen nemzetek bel vagy egyéb perlekedéseikbe avatkozástól. Az okok, melyek ezen politikát jóvá hagyják s ajánlják, oly világosak s oly erőteljesen vannak Washington bucsubeszédében előadva, hogy azokat nem szükség ujra előadnunk. Ezen politika azt kívánja, hogy bármely külföldi ország *tettlegi kormányát* ennek jogszerű kormányául fogadjuk el, s mint olyannal közlekedjünk, bármit gondoljunk is annak törvényszerűségéről, annak jótékony-ságáról vagy állandóságáról. Azon esetben, ha két vetélypárt között viszály van, nekünk mindegyikkel úgy kell bánnunk, mint mely jogszerűleg uralkodik az ő hatalmát elismerő vidék fölött, vagy várhatunk, míg egyik vagy a másik mesterévé lett az egésznek. Minden „bebonyolító szövetségek“, — minden ajánlközások egyik vagy másik pártot segíteni, mesterré lenni, — özszeütkezésbe jönnek a kölcsönös nemzeti jogok és köteleességek iránti fogalmunkkal. Miért hagyjuk el a magunk saját földét, hogy idegen földre álljunk? kérdé Washington. Úzerkedjünk minden nemzettel, minden párttal, de egygyel se harcoljunk, hacsak azok meg nem sértenek bennünket. Ha egy külföldi népe harcolni akar egymással, arról nem tehetünk, hanem a vetelkedők irányában a részrehajlatlan jóakarataknak oly állásába kell magunkat megtartani, melyből bármely időben képesek lehetünk jó szolgálatunkat közbevetni a béke helyreállítására. Ilyen volt ezen köztársaság alapítóinak politikája, s jóllehet korunk sebesen halad, nem hiszszük, hogy az jobbitott, változtatott azon jövőbe látóknak tervén, kik Washington György tanácsasztala körül ültek.

Ezen cikk — mint már fentebb említém — a már régóta dühöngő mexikói belháboruba való avatkozásra vonatkozik, de azt érthetni más országokra is. — Ezen cikkből itélve, azt hiszik talán önök, hogy tehát az é. amerikaiak szivtelen közönbösséggel tudják nézni bármelyik nemzet, bármely természetű harcát. — Tévednek önök. — A fentebbi elv az alkotmányi törvényekben van, melyeknek megtartására a kormány esketve van. A kormány azért más nemzetek harcába nem avatkozik, de a nép igen; s minthogy a kormányférfiak is emberek, azoknak emberi szívök van, s az üldözött és elnyomott iránt rokonszenvvel vannak, a nép által nyújtott segítséget behuny szemmel nézik. Példa erre Görögön, melynek népét szabadsági harcában az é.-amerikai nép ruhával, éllemi és lőszerekkel, pénzzel s fegyverrel segítette, a nélkül, hogy az azt jól tudó kormány akadályozta volna. A washingtoni kormány nemzeti pártokat hatalomba jutni nem segít, de a hatalomba jutott szabadelvű nemzeti kormányt elismerni kész és első.

De csak most veszem észre, hogy oly tárgyról beszélek, melyről szólni nem akartam, az az politikáról, s hogy érdektelen hosszú levelemmel az önök türelmét kifárasztottam. Bocsánatot kérek, és e tekintetben jobbulást ígérek. — Holnapután Minatitlanba visszaindulok s onnan önök rólam ismét fognak hallani.

Isten áldja önöket s a hazát.

L. K.

Apróságok.

⊙ (Báró Sináról egy adoma kering a párisi lapokban.) Báró Sina egy tehetséges fiatal festőt már régibb időtől ismervén, felszólítja, hogy írjon valamit albumába. A fiatal festő ezt jegyezte oda: „Kölcsönözzön nekem 100 ezer frankot, Sina ur, és felejtsem el örökre.“ Mire Sina így felelt: Ön sokkal szeretetreméltóbb, hogysen érdemes volna elfelejtetni, — és sokkal tehetségesebb, hogysen vétek ne volna, önnek a henylésre alkalmat nyújtani.

△ (Három tánczvizalom a rohísi fürdőben.) A rohísi fürdő vendégei közül először az olaszok, azután a magyarok s végre a horvátok rendeztek tánczvizalmat; mindhárom együtt voltak mindannyian és igen szívélyesen mulattak.

b. (Szerencsés szerencsétlenség.) Morvaországban él egy 20 éves fiatal ember, kinek mellcsontja annyira be van hajolva, hogy csaknem hátgerinczét éri. Európában több orvosi egyetem tetetett le róla gipszöntetet, az angol glasgovi egyetem pedig tetemes összegért szerződött vele, hogy halála után hullája ez egyetemé leend. A fiatal ember e testnövése folytán belső részeinek is a szokottól igen elütő helyzetet kellett venni, ezért boncztanilag felette érdekes e körülmény.

⊙ (Egy kolduscshy jött napvilágra.) A radnai legközelebbi bucsu alkalmával egy koldus boszúból a másikra a tömeg előtt kivallotta, miként az az előtt fekvő nyomorék-gyerek nem saját gyermeke, hanem két évvel ez előtt lopta azt valahol, s ő maga csavarta ki két kezét, lábát, és tette nyomorékká. Alig hogy ezt kimondá, a körülállók közül egy paraszt az öröm és fájdalom hangján mondott e szavakkal: „Fiam, édes gyermekem!“ a gyermekre borult. A koldus azonban a gyermek elvitelét gátolta s késsel védte azt és magát, míg a csendörök odaérve, a gonosz gyermekrablót elfogták.

△ (A vadászat Franciaországban.) Franciaországban megnyílt a vadászat ideje. 1844-től fogva mindenki, ki vadászni akar, évenként engedélyért kell folyamodnia s ezért a községnek 10, az államnak pedig 15 frankot fizet. Évenként átalán 155,000 vadász-engedélyt osztanak ki s ez után az állam 2,325,000, a községek pedig 1,555,000 frankot vesznek be. Mindemlelt is a tavajvadászok számát 445,000-re teszik. Ez utolsókat is ide számítva, a vadászok jövedelmét 30—40 millióra, a külföldre vitt vadhus értékét 7, a behozottét 13 millióra becsülik.

+ (Egy amerikai lapszerkesztő) ujsága utóbbi számában jelentette, hogy lapját néhány hétre felfüggeszti, mert St.-Louisba kell utaznia, hogy eladja a medvebőröket, fejszenyeleket, zsinolyt, rókabőröket, sózott halat stb., miket a közönség előfizetésképen küldött neki.

T Á R H Á Z.

Irodalom és művészet.

+ (A naptárakkal) annyira sietnek nálunk is, hogy mire az ujév megjelenik, arra jóformán elavulnak, s ha az ember megveszi, elrongyollanak. Elég korán jelenének meg decemberben is, de mostanság egy naptárt sem tudnánk megnevezni, a melynek annyi bátorsága volna, hogy ily sokáig késsek, tudva azt, hogy „tarde venientibus ossa.“ Ez okból a „Kakas Marton naptára“ is ideje korán megjelent, az eddigi évfolyamokéhoz hasonló humoristico-satyricus prózái és verses tartalommal s számos fametszvényvel.

+ (Naptárakról levén szó), megemlítjük, hogy egy „Somogyi naptár“ is van keletkezésben, mely humorisztikus akar lenni; de ha olyan lesz, minő az izetlenségekkel teljes előfizetési felhívás, akkor jobb, ha nem is születik e világra. Állításunk igazolására csak szerző nevét írjuk ide egész teljes címmel, melylyel magát megtisztel. A felhívás így van aláírva szerző által: „Horváth Gyula, a „Somogyi Naptár“ archimagirusa, szabadalmazott büdősféregirtó, s az angol sóskenemesítő tudatlan társaságnak tudós (?) levelező (kár, hogy nem leveledző) tagja.“ Mi ez? élezc avagy humor? Egyébíránt a kinek kedve van rá előfizetni, teheti azt sept. végeig 1 ftjával, mely az elmés szerzőhöz Csurgóra küldendő.

+ (Vadnai Károly), kitől csak az imént jelent meg Heckenastnál „A kis tündér“ című két kötetes regény, egy másik két kötetes műve pedig az ősz végén fog megjelenni Mandellónál „Eszter, a szép kardalnoknő“ cím alatt, — mint halljuk, jelenleg ismét egy új három kötetes művön dolgozik, melyben „Egy új hamupipőke“ cím alatt a kisvárosok életét és alakjait rajzolja.

+ (Hatvani Mihály), jeles történetirónk egy történeti emlékkönyvet irt József nádorról, melyet — mint a „Hölgyfutár“ írja — Heckenast igen pompás kiadásban bocsát a közönség kezébe, valószínűleg akkor, midőn a József-szobor lelepleztetik.

— (Előfizetési felhívás) ily című verses munkára: „Nemzeti koszorú.“ Több évi irodalmi munkásságom gyümölcsét akarom ezuttal a t. közönség elé bocsátani. A ki lapirodalmunkat figyelemmel kísérte, körülbelől tudhatja, mit várhat munkámtól. A hazai sajtó több ízben elismerőleg nyilatkozott a lapokban elszórva megjelent költeményeimről; e körülményben keresendő leginkább az indok, mely engem a jelen lépésre bátorított. Talán nem követelek el szerénytelenséget, ha a t. közönséget, különösen pedig hazám lelkes leányait, bizalommal fölkerem, hogy vállalatom kivételében engem nagybecsű pártolásokkal gyámolítani sziveskedjenek. — A mintegy 14—15 ivnyi, csinosan kiállítandó „Nemzeti Koszorú“ tartalmát képezendik: balladák, románczok, szerelmi dalok, genreképek, bordalok, humoros és gunyoros versek, népdalok stb. — Előfizetési ár 1 ujfórint. Bolti ára nagyobb leend. — Az előfizetési pénzek nevem alatt Pestre, kápiró-utca, 4. sz. alá, f. évi okt. 20-ig bérmentve küldendők. — Előfizetőim becses névsorát munkám végén ki fogom nyomtatni. — T. gyűjtőimnek minden hét előfizető után egy tiszteletpéldánnyal szolgálók. — Munkám f. évi november végére jelenik meg Pesten, sept. 15-én 1860. — Vida József.

+ (Szász Gerő) előfizetést hirdet „Költeményeire“, melyek jövő évi januárra fognak megjelenni. E gyűjteményes munka 200 lapra fog terjedni, s előfizetési ára 1 ft. A pénzek nov. 15-ig szerzőhöz Kolozsvárra küldendők. Tíz előfizető után egy tiszteletpéldány jár. A fiatal költő több csinos művét lapunk hasábjából is ismerik olvasóink.

+ („Hulló virágok.“) Ily cím alatt hirdet előfizetést Kozma Vazul, mint kiadó, Fáy András legujabb szépirodalmi műveire. A mintegy 16 ivnyi munka tartalma leend: 1) „A mátrai vadász.“ Vigjáték 3 felv. 2) „Az idő-jós.“ Vigjáték 1 felv. 3) „A régi szerelem nem avul el.“ Vigjáték 1 felv. 4) „A művész és barátai.“ Beszély. 5) „Reketyési Borgay Kálmán utazása a világ féloldalán.“ Beszély. 6) „A szép Katinka.“ Beszély. A munka dec. elején kerül ki sajtó alól; előfizetési ára 1 ft. 60 kr., mely a novemberi pesti vásárra vagy a kiadóhoz, vagy a szerzőhöz (kalap-utca, 15. sz.) küldendő. 8 után egy ingyenpéldány jár.

b. — Werfer Károly előfizetést hirdet egy képre, Szt. István első apostoli király ünnepének emléklapjára. A kép azon jelenetet ábrázolja, midőn a bibornok hercegprimás ő eminenciája, ő lovas diszfogatán az ünnepélyről szállására indulván, néhány hazafi a nemzeti zászlóval a hátulsó bakra áll fel. Ára 2 ft.

+ („Régi képek a krónikákból.“) Ily cím alatt jelent meg Papp Miklóstól egy beszélyfüzér Kolozsvárott, mely hét kisebb elbeszélést tartalmaz, s gróf Széchenyi Bélának van ajánlva. Tiszta jóvedelme a Tordán fölláttandó Széchenyi-szoborra van följajánlva. Ára 1 ft.

+ (Petőfiről) érdekes életrajzi munka jelent meg francia nyelven Charles Louis Chassintól. A „Nord“ e munkából terjedelmes kivonatokat közöl.

— (Főt. Roder Alajos azon lelkes egyházi beszéde), melyet a közelebbi múlt Sz. István napi ünnepélyen ő Buda templomában a roppant sokaságra gyűlt hallgatóság előtt tartott s melynek vallásos és hazafői színezete jótékonyan hatott a vigasz után soványg lelkekre, legközelebbi nyomtatásban is megjelent. Kapható Hartleben könyvkereskedésében 10 kron.

+ (Magyar nyelvtani munka.) Wodianer F. könyvnyomdájából egy csinosan kiállított magyar iskolai kézikönyv került ki ily cím alatt: „A magyar nyelv rövid tan- és ismétlőkönyve.“ Nagyjórészt az I. és II. nyelvyakorló- és olvasókönyvekbeni szabályokra alapítva. Irta Fischer Náthán, lovasberényi főelemi iskolatanító. E munkáról írja többi között szerzője: „miszerint azt nem nyereség vagy egyéb anyagi haszon végett írta, hanem csak azért, hogy izraelita tanító létére azáltal a hitfelekezeti többi ügytársait is kedves hazánk szép nyelve művelése és ápolására, valamint ennek iskoláikba bevezetésére is serkentse.“ Ajánljuk az ügyesen irt munkát mindazok figyelmébe, kiket a derék szerző fentebbi szavai alatt értett.

+ (Hartleben „Olvasó-tárából“) megjelent a 45. és 46. füzet, hozván Dumas Sándor „Jehu társai“ című regényének negyedik részét, melylyel a mű be van fejezve.

+ (Sarkady István „Történet és szerelem“) című történeti beszélygyűjteményére Boldini Robert, mint kiadó előfizetést hirdet. A „négy történeti képekkel“ (így van írva) november elején megjelenendő két kötetes munkára okt. közepeig 1 ft 50 krjával lehet előfizetni. Ugyancsak Boldini a „Nép Ujságára“ is új előfizetést hirdet, igérvén „gyönyörű színes képeket.“ Egy-egy rossz fametszvényt bemázolnak egyszer kékre, másszor vörösre, s ezt azután „gyönyörű színes képnek“ nevezi! — Az irigység is megeokálná már ezt a sok paradicsommártást.

+ (Zágrábban egy kép jelent meg), mely az égben lebegő magyar koronát ábrázolja, alatta pedig egy magyar s egy horvát kezét fog egymással; előttük Magyar- és Horvátország címere; a kép alatt pedig horvát nyelven olvasható: „A magyar korona alatt a horvát, mint testvérével, egyesül a magyarral.“

+ (Lesniewska k. a. és Stéger) a jövő operai idényre a bukaresti színházhoz szerződtek.

Ipar, gazdaság, kereskedelem.

△ (Európa termékenysége) A „G. L.“ közli, miszerint Cicero korában Sziciliában, Rosina magtárában, a föld egy szem után 5, legjobb esetben 8 szemet hozott. Egész Európában jelenleg egy szem hatot hoz és pedig Oroszországban egy szem negyedfelet, Francia- s Poroszországban s Ausztriában nem egészen hatot, Angliában 10—15-öt. Egy felnőtt ember táplálékára egy év alatt 5 mérő gabna szükséges; a vetőmagot leszámítva minden két és egy negyed hold föld eltart: Oroszországban 2 embert, Ausztriában 3, Franciaországban 3—4, Angliában és Lombardiában 7, Amerikában 2—4 embert. — A különbség nemcsak a föld eredeti termékenységében, de a művelés fokában is fekszik; így mig Angliában kilenc szekér trágyát hordanak minden hold földre, addig Franciaországban minden kilenc holdra jut csak egy szekérrel. Egy tudós szerint, az egész földnek csak tiszdeszre van kissé megművelve, mégis a túlnépesedés rémképével ijesztgetnek bennünket; holott maga Délország egész Európát eltarthatná; Európában 5—6 anynyi nép élhetne, mint mennyi most; Olasz- és Németország termését háromszorozhatná, Franciaország kétszerezhetné, Török- és Oroszország-tízszerezhetné.

b. (Dudvaírtás.) A „Magyar Gazdában“ Letenyei Lajos ur felszólítja a gazdákat, hogy az alább elősorolandó s a mező gazdaságra nézve igen ártalmas dudva kiirtásában tett és ezután teendő tapasztalataikat a nevezett lap utján tegyék közzé. E dudvák a következők: taraczkos tippán, mezei nagy lenge nád, aszottas zoltina vagy aczat, földi bodza, szerb tövis, mezeiszurló vagy békarakka.

b. — (Kaucsuk-kövezet és padolat.) Angliában az istállókat, pajtákat kaucsukkal kezdik kövezni s padolni. Ott ez felette olcsóba kerül s emellett oly célszerű, hogy a gazdák nyilatkozata szerint, még akkor is kifizetné magát, ha az eddig használni szokott kövezet és padolátnál több kerülne.

⊙ (A máriavölgyi pala-kőbánya) Pozsony mellett, mely nemrég nyitott meg, oly jeles palakövet ad, mely a francia, rajnai, angol palakóval minden tekintetben versenyez, a szileziai s morvaországit pedig messze fölülmulja.

△ (A kabai méz), mely messze földön a legjelesebb, e tulajdonságát főképp annak köszöni, hogy a község határában sok akácza és tarlóvirág vagy tisztesfü terem. Ujabb időben azonban a kabai méznek is tüntek fel hiányai, mit a kabai méhészgazdák az ugynevezett gyengén szuró virágnak tulajdonítanak, mely növény egy idő óta szintén nagy mennyiségben van a határban. Kabán a méhtenyésztés igen el van terjedve, azért az ottani méhészgazdák e tapasztalata, figyelemre méltó.

⊙ (A föld értékének emelkedése.) Páris mellett bizonyos Nicolay ur, e század elején egy kastélyt és ligetkertet vett 1,800,000 frankon. Több évvel később, magát a ligetkertet nagy részét eladta 3 millió frankon; utóda pedig legközelebb a kastélyt s a ligetkertet többi részét, részint a lyoni vasut-társulatnak, részint magánosoknak 10,550,000 frankon adták el.

△ (A burgonyát Németországban) nagy mennyiségben kezdi a juhok etetésére használni, és pedig jó sikerrel.

⊙ (Bőség.) Szegeden egy szőlőtő 400 fűrtöt termelt, a halászkok pedig 2—4 mázsás vizákat fogtak.

b. — (A hegyaljai bormivelő-társulat) bevétele 1859-ben 3773 forint 75 kr-ra rugott, kiadása pedig 2905 ft. 27 kr-ra ment; tehát a pénztári maradvány 868 ft. 48 krt tesz.

— Komárom vidékéről írják: A szerb tövis, mely környékünkön tíz év előtt még nem ismertett, jelenleg az utak mellett, és homokdombokon igen elszaporodott; vannak, kik már évek óta intik a lakosokat, de azok azt semmibe sem veszik; azért ohajtandó volna, ha a hatóság intézkednék és elrendelné e veszedelmes növény irtását, mely Szent-Péteren és Hetényen már a földek közt is kezd tenyészni.

Bortermésünk ez évben ugyszólván semmi, a mi kevés lenne, az savanyu lesz; mert azon szőlők, melyeket a jég megkimélt, igen nehezen érnek, mivel az időjárás is igen változó, és csak néha van szép nap.

Közüntézetek, egyletek.

△ (Gazdasági egyesületek.) Császár Ő Felsége sept. 12-ki elhatározásában a szolnoki löverseny s gazdasági egyesület, a fehérmegyei s hevesmegyei gazdasági egyesület tovább főállását erősítette meg; megengedé továbbá a sajtóvölgyi és nógrádmegyei gazdasági egyesületek megalapítását és alapszabályait helybenhagyta.

+ (A Kisfaludy-társaság) sept. 27-én tartotta első havi ülését. Közgyűlése okt. 29-én lesz, midőn a működési terv kidolgozásával megbízott választmány elő fogja adni előterjesztéseit, s új tagok választatnak.

+ (A magyar festészeti kör megalakítására), mint halljuk, a felsőbb engedély már leérkezett. E magyar festészekből álló társulat célja: a magyar festészet emelése leendő; eredeti képeket fognak festeni, melyeket a részvények közt kisorsolnak, s az eredeti festmények után albumokat adnak ki, melyekből minden részvényes egy-egy példányt kap. Ily albumoknak jelenleg nagy szükségben levén, hasonló vállalatok létrejöttén csak örvendhetünk.

⊙ (A magyar biztosító-társaság) szept. 20-ig összesen 370,000 tűzbiztosítási kötvényt állított ki. A biztosítás ez ágában előfordult káresetek száma az 5600-at fölülmulja. Jégverés ellen 17,918 biztosítás történt és az idén ez osztályban 1416 káreset volt bejelentve. E biztosítások által igen tetemes vagyon lón megmentve, mely különben megsemmisült volna. A biztosítás ügye igen szép arányban terjed a hazában mindenfelé, a mi arra mutat, hogy népünk jólléte eszközeit helyesen meg tudja választani.

⊙ (A békéscsabai ekeverseny) e hó 18-án végbement s bár azon hír, hogy be volt tiltva, a részvételtől sokat visszatartott, az eredmény mindazáltal kielégítőnek mondható. Több jónak talált eke talált vevőre s különféle gazd. eszközökre több megrendelés történt. Résztvett e versenyben: Farkas István pesti gépész, négy ekeje közül kettő ezüst, kettő bronz érmet nyert; Röck István, 13 ekeje közül 3 ezüst érmet, egy dicsérő levelet nyert; Zsiga Tódor, csabai kovács; végre 3 eke a *svarzau* gyárból, Jurenák Pál pesti kereskedő által küldve, de melyek már elkészvén, a versenyen kívül próbáltattak meg. Továbbá Farkas István magtakarója bronzérmet, vetőgépe dicsérő levelet; Sztraka Péter, szt. miklósi kovács hármass vasboronája dicsérő levelet; Röck István olajpogácsatorója, szecsakavágója, kukoriczamorzsolója répa- s burgonyavágója, két szelelőrostója dicsérő levelet, egy vasboronája pedig bronzérmet nyert. A versenyre a vidékről nagyszámu közönség gyűlt be; a verseny után közebb volt, melyen a számos felköszöntések közben a „Szózatot“ és „Hymnust“ énekelték.

⊙ (A tüzetesek közül), melyek aug. 28-tól fogva sept. 11-ig történtek az első magyar át. bizt. társaságnál eddig 22 van bejelentve. Legtetemesebb ezek közt 20,000 ftnyi fakészlet Szombathelyen, sept. 10-én történt elége.

+ (Intézet vadászkutyák számára.) Csehországban, Blatna vidékén, már több év óta áll fenn egy intézet a vadászkutyák képzésére. A kitanítás általában egy évig tart. Azután egy ily kutyának az ára 80—200 ft. Ez intézet kutyáinak nagyobb része Francia- és Angolországba vitetik. Az intézet tanítói magukat kölcsönösen lekötelezik, hogy tanmódjokat senkivel sem közlendik, s ilykép minden versenyzés ellen biztosítva vannak.

Mi újság?

△ (Bérmálás.) A főtiszt. főplebánia-hivatal részéről jelentetik, hogy a bérmálás szentségét, Budapesten bibornok herceg-primás ő eminenciája október hó 4., 5. és 6-ik napján fogja kiosztani.

— (Egy fiatal művész halála.) A kérelhetlen halál ismét kiszakasztott egy virágot fiataljaink koszorujából. *Argay István*, a fiatal festőművész, kinek tehetségeihez annyi szép remény tapadt, nincs többé! Bátyjának *Argay János*, pesti tanárnak szeretetteljes és gondos vezetése alatt, megkezdte hazánk fővárosában festészeti tanulmányait, melyeket csakhamar igen fényes sikerrel bevégzett. Hogy magát kedvencz művészetében kiképezze, bátyja által gyámoltva kiment külföldre, hol mindenütt becsülettel és közmegelegedéssel képviselte a művészet áldásai után küzdő magyar fiatalságot. Már-már befejezendő volt műntját, midőn a betegség Bécsben meglepte. A honvágy ellenállhatlan erővel haza vonzta, és mintha előérezte volna, hogy be kell végeznie oly dicséréttel megfutott rövid életpályáját, családja körébe sietett, hol daczára a legszeretetteljesebb anyai ápolásnak, övéinek leirhatlan fájdalomára kimult Orosházán. Áldás a korán elhunyt fiatal művész hamvaira!

⊙ (A baseli egyetem jubilaumán), írják a baseli lapok, a pesti egyetem is képviselve volt.

+ (Tóth Soma), mint a „Hölgyfutár“ írja, „magyar füzértánczot“ szerzett, melyet alkalmasint a nemzeti színpadon is meg fogunk látni.

+ (Nemzeti színházunk ügyei körül) az igazgató választmány, ugylátszik, végre valahára szét kezd nézni. Ezt tanusítaná többi között azon körülmény, hogy az említett komité *Dobsa Lajost* felszólítja egy részletes javaslat kidolgozására, mely a nemzeti színház anyagi és szellemi, bel- és külügyeinek vezetésében levő hiányokat s czélszerűtlenségeket kimutatva, azoknak orvoslására alkalmas eszközöket ajánljon. *Dobsa* e javaslatot már elkészíté, s ugy halljuk, hogy az közelebb valamely lapban is közzé fog tétetni.

+ (Színházi hírek.) Talán nemsokáig kell már várni, hogy egy pár új dalmüvet lássunk színpadunkon. Ugy halljuk ugyanis, hogy a „Ploermeli bucsu“ előadására már készülnek színházunknál, s *Offenbach* kis dalmüveiből is szándékozik az igazgatóság egy párt színre hozatni. Mondják, hogy a „Házasság lámpafényénél“ című operette már nemsokára előkészület alá vitetik. Aközben majd csak *Erkel* is elkészül „Bánkban“-jával, s így remélhetjük, hogy a téli-idény folytán megláthatjuk. — A színházi személyzetben történendő változásokról eddigelé annyit hallunk, hogy *Prielle Kórnélia* ismét szerződötve van, *Ellingerné* pedig október elején elhagyja színházunkat, s Párisba menend.

+ (Debreczenben két műkedvelő-társulat) alakult közelebb. Az egyiket *Illésy György* fáradszatlan buzgalma hozta létre a város előkelő köreiből, melyet a közohaj és akarat állandósítani törekszik.

— (Magyar színészek Liptóban.) A ritkább dolgok közé tartozik, ha egy magyar színésztársulat hazánk ez északi vidékére vetődik. Ugy értesülünk, hogy jelenleg egy ily társulat szives fogadtatásban részesül darab idő óta a megye fővárosában, Liptó-Sz.-Miklóson. A tótajku, de magyar érzésű polgárok oly melegen fogadták a magyar vándorművészeket, hogy egy-egy alföldi városnak is becsületére válhatnak.

+ (Jóteköny czélu hangverseny Abonyban.) A Muzem kertjéről Abonyban is megemlékeztek, a mennyiben ott okt. 7-re hangversenyt terveznek, melynek jövedelme a mondott kert javára fog fordítottatni. E hangversenyben pesti vendégek is fognak közreműködni, névszerint *Bognár Ignác* zot s *Vilma* és *Adél* leányait emlegetik.

+ (A zágrábi hölgyek) meghallván, hogy a magyar nemzeti Muzem számára egy óriási szőnyeg terveztetik, minden felszólítás nélkül arra ajánlkoztak — írja a „P. H.“ — hogy Horvát- és Dalmátországok, sőt ha szükséges, az összes megyék és kerületek czimereit is behimezik abba. Horvát testvéreink az Akademia számára eszközöltött pénzgyűjtésben is tömegesen vettek részt.

— (Horvátországból.) Ujmajor (Novimaroff), sept. 19. A Vasárnapi Újság ezidei 33-ik számában olvasék egy rövid figyelmeztetést e czím alatt: „Magyar irományok egy horvát parasztnál.“ Ezen irományokat én láttam, kezemben voltak és le is másoltam azokat, de sem történelmi, sem nyelvészeti becszel nem bírnak. *Batthyány Ádám*, Ő Felsége dunántuli hadainak főkapitányától kiadott adománylevelek azok, melyekben az ő hűséges kulcsárjának *Boltek Istvánnak* (a mostani neve a családnak *Klučarić*, azaz *Kulcsárfi*) némi szőlőket, földeket s réteket adományoz, és *Boltek Istvánt* maradékaival együtt minden robottól és tizedtől fölmenti örök időkre, de azon kikötéssel, hogy egynek a családból mindenkor hűségesen az uraságot kell szolgálnia. Az irományok közül három az eredeti, de ezek annyira elrongyoltak, hogy az aláíráson kívül alig valami olvasható, három darab az eredetinek magyar másolata ebből a századból tele nyelvészeti hibákkal, három darab pedig az eredetinek horvát fordítása. A „Kalászat“ írójának igaza van, hogy sok történelmi kincs hever Horvátországban; itt van például *Kene vára*, *II. Endrének* börtöne, most már csak egy torony látható belőle, pár év múlva az sem fog többé állani, mert a nép ősei váromjaiból pinczét rak, hajlékul savanyu borának. Itt van továbbá *Réka* és *Kalnik*, ez utóbbi *IV. Béla* lán tartózkodási helye; a vár alatt van a *Királykut*, s odább a hegy oldalán a *Királyszikla*, hol a monda szerint a bús király pihenni szokott, eltekintve az alatta elterülő síkságon, mely a tájnak egészen alföldies képet kölcsönöz. *Lepoglava*, egykor *Corvin János* büszke vára, most fegyenczház! itt van a templomban eltemetve *Corvin János* és neje. Egy pár évvel ezelőtt egy valaki a koporsót fölnyitotta, s belőle a gyűrűket s más drágaságokat Bécsbe vitte, de az értéknélküli csontokat ott hagyta! — *Valér*.

— (Látogatás az aggteleki barlangban.) *Rozsnyói* levelezőnk írja: Sept. 20-án *Reményi* hazánkfia s angol zenésztársa, *Beale* ur a természet óriásművét, az aggteleki barlangot látogaták meg s méltán sajnálkoztak affölött, hogy a természettől hófehér sziklafalakat annyira bekormosították a sokszor fölösleges számu fáklyák. — Valóban az ő ág sötétbarna színezettel bir, míg a barlang új része, hová csak gyertyával engedtetik meg a bemenet, tiszta fehér, a barlang lefüggő csepegőkövei azonkívül némely helyen barbármódra megvannak csonkítva. Az ugynevezett „denevér barlang“ (hol azonban most egy ily állat sem volt látható) melletti gyönyörű természetalkotta oszloposportozatokkal s erkélylyel diszló nagy termet, ezerszeresen viszhangzó éljenzés között közakarattal „*Reményi-teremnek*“ neveztük el, s e nevezet feltartására kellő rendelkezéseket megtettük, s ha netalán ehhez még hiányzanék valami, hiszszük, az illető urak által el fog intéztetni. A barlangtól s következő nap *Rozsnyótól* szívélyes bucsut véve, *Reményi Dobsinán* keresztül, *Iglóra* folytató művészi körutját, hogy németajku, de magyar érzelmű szepesi hazánkfainak is bemutatssa művészetét.

+ (Brassóban magyar kaszinó) van alakulóban, melyre az engedély felsőbb helyről már leérkezett. Emellett még más két kaszinó van Brassóban, t. i. egy a szászok, egy a románok számára. Mindamelllett a magyar kaszinó tagjaiul már szép számmal iratták be magukat más ajkuak is, mi remélni engedi, hogy a különböző nemzetiségeknek újabb időkbén tapasztalt testvérisülése a magyar kaszinó létrejötté által hatalmasan előmozdittatik.

— (Az apró pénz hiánya), mely egy pár hét óta tart, folyvást igen érezhető Budapesten. Mult héten egy helytartósági rendelet büntetéssel fenyegette mindazokat, kik a hatosokat ok nélkül eltitkolják. Némelyek az egyforintos bankót kezdik már eldiribolni fél és negyedforintosra, a mi már csak azért sem tanácsos, mert a bécsi bank kinyilatkoztatta, hogy az ily bankó darabokat el nem fogadhatja.

— (A magyarországi evang. iskolák tanárai) jövő október 6-án, a közösen megállapítandó tanterv tárgyában értekezletet fognak tartani Pesten. Az illető tanár figyelméztetjük, hogy illő elszállásolásukról a pesti ev. egyház tagjai gondoskodtak, s számukra a „Tigris“ című szállodában illő ellátásról van gondoskodva. Bővebb utasítást nyerhetnek Osterlamm könyvkereskedésében az újtéren.

— (A pesti egyetemre készülő ifjúságot) érdekelni fogja azon hír, miszerint a közelgő 1860—61-ki tanév kezdete (melynek október első napjaiban kellett volna bekövetkeznie) felsőbb rendelnél fogva bizonytalan időig elhalasztott. Tehát most még otthon maradhatnak ifjaink. A tanév megkezdése annak idejében köztudomásra fog hozatni.

— (Reményi utja a Kárpátok felé.) Reményiről újabb tudósítások szerint a következőket írhatjuk. Sept. 11-én érkezett Losoncra, hol is a kaszinóban a város díszre, virága által a legnagyobb szíveséggel fogadtatott. Losoncban két hangversenyt adott, és pedig a második felében a protestánsok egyesült iskolájának javára. A losoncziai egyik meglepetést a másik után rendeztek, csak hogy a művészek meleg szeretetüket nyilváníthassák. Különösen kitüntették magukat a jelesnél jeles pohárköszöntésekben. Ugyancsak Losoncban választott meg Reményi, és pedig közkívánattal a város díszpolgáruul. A helybeli csizmadia-czéh pedig közakarattal főmesternek nevezte ki a quondam kezdi-vásárhelyi inast. Végre a losoncziai a Rima-Szombat felé távozó művészt a legközelebbi faluig elkísérték s ott lelkes bucsut vettek tőle. — Midőn Reményi Rimaszombatba érkezett, a várost a legnagyobb élénkség lepte meg; közelről távolról robottak a legdiszesebb magyar ruhás nők és urak fogatjai. Az ott tartott hangverseny egyike volt a legfényesebbeknek. Különösen tetszett a Reményi által átírt s játszott: „Repülj csakém“ s „Ezt a kerek erdőt járom én,“ magyar népdal, úgy hogy a lelkesedés és éljenzés szünni nem akart. Hangverseny után ugyancsak a hangversenyző tiszteletére körülbelül 200 terítékű lakoma, ezután pedig táncmulatság rendeztetett, melyben az est hőse ugyancsak járta a pártás és főkötös hölgyekkel a szép palotást. Rima-Szombatban szintén mindenféle meglepetés érte hazánkfát, melyek között a dalárda és az éjjeli zene említendők meg. Rima-Szombatban érte el végre Reményi csizmadia-mesterségének fénypontját, a mennyiben a nemes czéh közgyűlésében egyakarattal czéhmesternek kiáltatott ki s ünnepélyes okmányal feldiszipeltetett; így tehát már a szép művészetek e leghazafiasabb ágában egyéb tisztelet alig érheti, legfőbb ha — miként ő maga mondta — „ujra valahol inasnak teszik.“ A rimaszombatiak a szíves fogadásban különösen kitűntek a sept. 16-ki hangver-

senyben, Gömörmege színe, gyöngye, mind őszpontosult. Maga a művész úgy nyilatkozott, hogy Pestet és Kolozsvárt kivéve, szebb közönsége még nem volt, mint Rima-Szombatban. A hangverseny utáni estélyen Reményi könyvébe egytől egyig beírták magukat. A felköszöntések közt legjobban tetszett Tompa Mihályé, ki mint e város szülöttje, szintén jelenvolt. Jeles költőnk neve mellé még a következő rögtönzött verset írta Reményi könyvébe:

„Huzzad, huzzad!
De vidulást és felejtést
Ne adj nekünk a hangokban!
Hogy bánkodjunk, emlékezzünk,
Sebünk, szívünk fájjon jobban!
A bűt, ezt a terhes felhőt,
Bűvös dalod szét ne űzze!
De rendítő zengelmében
Még olajat tölts a tűzre —
Huzzad, huzzad!“

Többen a polgárok közül 2 mérföldig kísérték ki Reményit s hazafias dallamokat zengve valóban könyeztek, midőn el kellett válniok attól, ki kedves nemzeti dalaikat oly mély érzéssel, oly meghatóan önti át a szívekbe. — Rima-Szombat után Rozsnyóra került a sor, hol a kaszinó fogadta Reményit szívélyes magyar zamatu ebéddel. A rozsnyói hangverseny — mint ez már magától értetik — szintén megtette hatását, hogy élv-ittassan térjenek vissza a szép számmal összesereglettek, hallva azt a zenét, melynél szebb a mi számunkra nincs. — Rozsnyóról Lőcsére indult Reményi, hol szintén bő alkalma volt tapasztalni, mennyire egy egész hazánkban a szellem. Igen jellemző, mit Reményi a Szepesség ez ódon és lelkes városában, a lakosság hazafias szellemét látva, mondott: „Hát ezek az ugynevezett szepesi németek? Hisz ezek valóságos tiszaháti magyarok!“ A lőcsieiek a milyen zenekedvelők, oly annyira el voltak ragadtatva a hatalmas zene által. Valóban nem képzelhetni szebbet és csodálatosabbat, mint Reményi hangversenye alatt a hallgatóságot nézni. A szél nem hajthatja jobban a kalászkokat, mint ő az embereket — most minden arc oly szomorú, de nemsokára, a szomorúkodók könnyebben lélekenek, még egy vonás és csuda történt, a kik egy percczel előbb sirtak, nem tudnak mit csinálni örömlükben! Reményi hegedűje uralkodik mint egy diktator. Sokszor mondták azt már, a mire itt is akadt ember, hogy az nem hegedűjáték, de boszorkányság. — Reményi még folytatja körutját, melyre tudósítóink jelentései szerint mi is követni fogjuk.

+ (Tänzer Pál jelenté), hogy a közelgő tanidőszakban estenkint ingyen-előadásokat fog tartani a magyar nyelvből. A derék hazafi lakása a nagyhid-utcában van 5. sz. alatt.

b. — (Gyermekhalálkozás.) Abaujmegyében, Fony községben két év óta sok ujszülött hal el az első nyolcz nap alatt állgörcsben. Az „O. H.“ szerint az eddig így elhalt kisdetek száma 200-ra megy.

△ (Egy bajor tanár), dr. Pettenkofer, királya megbízásából Magyarországot fogja beutazni, — természetesen tudományos czéllal.

Színházi napló.

Péntek, sept. 21. „Letories Vicomte.“ Régi francia vigjáték, mely ügyesen van írva, és számtalanszor adatott szinpadunkon. A könnyelmű „vicomte“ szerepében minden fiatal színész meg szokta erejét próbálni; ezuttal Szilágyiné tett kísérletet benne. Az ő „vicomte“-ja hasonlított egy szoborhoz, melynek némely részei művészileg, mások ellenben csak felületesen vannak kidolgozva. A többi szereplők közül megemlítendők: Szerdahelyi, Némethiné. Közönség meglehetősen számmal.

Szombat, sept. 22. Benza Károly javára: „Don Juan, vagy: A köszöbor vendég.“ Opera 2 felv. Zenéjét szerző Mozart. A szinlap „részen új szereposztást“ jelentett. A szereplők voltak: Hollósy-L.-né, Ellingerné, Bignio, Benza, Kőszeghy, Kaczvinszky, Ellinger és Markovics Ilka. A jutalmazott zajos tapsokban részesült. Hollósy-L.-né ma is a jók java volt. Kőszeghy Leporello kitünőleg adta. Bignio a czimszerepet szépen énekelte, de játéka! Markovics Ilkának (Zerlina) igen sikerült helyei voltak. Közönség igen szép számmal.

Vasárnap, sept. 23. „Kisérlet.“ Eredeti népszinmű 3 felv. Irta Szigeti József. A darab három fő-s legeredetibb alakja: Sass István, a becsületes csizmadiamester, ennek hűséges inasa Fodrák Mihály és a nemtelen boszúálló molnár. Mind a háromnak kitünő személyisége van nálunk Szigeti, Szerdahelyi és Tóth Józsefben. Az „aranyos leányzó“ ezuttal Lendvayné helyett Szilágyiné adta; a csizmadianét pedig a szorgalmas Horváth Teréz.

Hétfő, sept. 24. „A Kendiek.“ Eredeti történeti szomorujáték 4 szakaszban. Irta P. Szathmáry Károly. Hogy e mű sok drámai törekvéssel van írva, mindig jobban kitűnt e második előadás alkalmával, melyre szép számú közönség gyűlt össze. A tetszés jelei többször ismétlődtek, különösen Jókainé és Egressy szép szavalásainál.

Kedd, sept. 25. „A portici néma.“ Opera 5 felv. Zenéjét írta Auber. Szerda, sept. 26. Szigligeti Anna k. a. első föllépteül: „Romeo és Julia.“ Szomorujáték 5 felv. Irta Shakespeare. A nagyszámú közönség figyelme ez este kiválólag az először föllépő kisasszonyra volt intézve. Sok érdemű Szigligetink leánya, Anna, ki már hosszabb idő óta foglalkozik színi tanulmányokkal, tevé első színi próbáját. Megjelenésekor a közönség buzgó s üdvözölő tapsainak özönével fogadta az új szereplőt, s e tapsok a darab folytán, midőn a szép remények teljesültét is élveztük, számtalanszor megújulnak. Röviden szólva: a közönség előtt ez este valódilig biztató művészi kilátások nyíltak meg. Szigligeti k. a. mind szinpad alakja, mind csengő

hangja, tiszta kiejtése, mind hosszabb tanulmányokat és művészi szenvedélyt tanusító értelmes, érzelemdu és mégis mérsékelt játéka által oly reményeket gerjesztett, melyek színművészetünk jövőjére nézve a legkecsegtetőbbek. Egyébiránt mi is azt hisszük, bár az első próbával teljesen meg valánk elégedve, hogy Szigligeti Anna k. a. szerepkörébe nem a naiv „Julia“-féle szerepek fognak tartozni; az ő hivatása szerintünk a magasabb tragikum, a hősnők szerepei, melyekre egyetlen Jókainé mellett mindeddig kevés vigasztaló új sarjadékot láthattunk. Annyival nagyobb örömmel üdvözöljük Thalia új papnéját. Az ég fogadja ótalmába!

Csütörtök, sept. 26. „Lammermoori Lucia.“ Opera 3 felv. Zenéje Donizettitól.

Szerkesztői mondanivaló.

5303. Tura. R. M. A török-magyar okmány s magyarázata bécses. A népdalokra nézve érdekes volna tudni azok korát vagy legalább valódi népies eredetüket. Különben a mai idő szebbeket tud elömutatni.

5304. Esztergom. M. E. A sajnós tény nem közölhetjük.

5305. Dobó István. E hős történetét bő terjedelemben adtuk nem régiben az „Eger ostroma“ című jeles történeti rajzban. Csak az ott mondottakat lehetne ismétetni.

5306. Hangok a hazából. Nem lehet tagadni, hogy „a kezdő ingó lépése“ csakugyan meglátszik rajta. De az ne tántorítsa önt. Láng még nincs, de ott van már a szikra.

5307. Ó-Buda. Bányay Mihály és Csabai János uraknak. A hajógyár vasmunkásainak küldeménye kezünkhöz érkezett s átadatott. Köszönet a hazafiai adományért.

5308. Berettyó-Ujfalu. Némethi Lajos ref. lelkész urnak. A levél kimutatása szerint átszolgáltattuk az összeget. Bővebb jelentést ezuttal közzé nem tehetünk.

5309. Szécsény. Szojka Sámuel urnak. Az olvasó egyesület részéről küldött 8 fto vettük. Legyen elég megnyugtató s rövid elismerésünk.

5310. H. Nánás. B. P. L. Örömmel olvastuk a két cikket; kérjük időszakonként a folytatást. A főtételt szívesen teljesítjük.

5311. Bécs. K. Adolf. A lap indul. Köszönjük a mult nyári adatokat s a bányászi utmutatást. Éni fogunk a tanácsosal.

5312. Zádory Armin. Igen sajnáljuk, hogy a derék tudósítás elkésett.

5313. Er-Szodora. Sz. F. Reméljük, hogy az ellopott négy fejőstehn vagy a tettesek eddig már kézrekerültek. A panaszt, úgy a mint nekünk megíratott, nem közölhetjük.

5314. A számok eredetéről. Ha a nyomdai készlet a különböző jelek kinyomtatását lehetségessé teszi, szívesen közöljük. Különben a jegyek öntése egy kis időbe fogna kerülni.

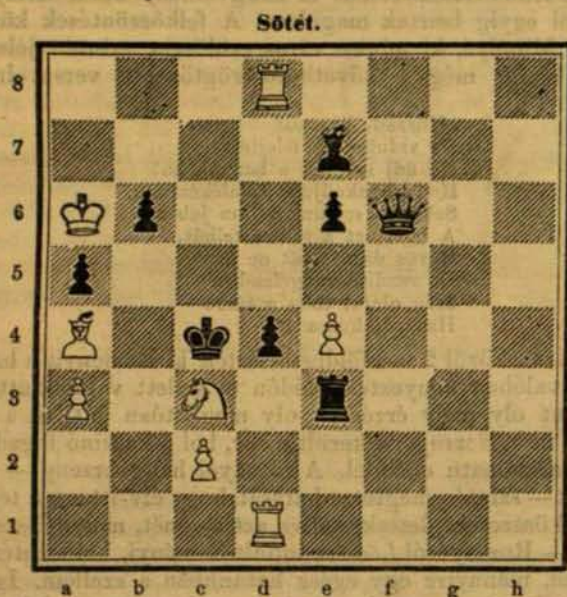
5315. Mező-Sz.-György. K. K. A pénz hozzánk nem érkezett. Az akadémiai pénztárnoknál tudakozódnunk fogunk.

5316. Deés. P. F. A rajz még nem kész. Mihelyt meglesz, rögtön.

5317. Miskolcz. K. Pál. Köszönettel vettük.

SAKKJÁTÉK.

40-ik sz. feladvány. — Báró Meszéna Istvántól (Lessen).

Világos indul s 4-ik lépésre matot mond.

A 35. számú feladvány megfejtése.

(Weisz A. J. tanártól.)

Világos.

Sötét.

- 1) Be8 — f8 † Kf7 f8:
- 2) Ff5 — g6 Vb3 — d1
- 3) Vf3 — d5 tetszés szerint.
- 4) Hc5 — d7 vagy e6: †

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben*: Fülöp József. — *Lessen*: Báró Meszéna István. — *Aradon*: Kalmár Sámuel. — *Mooson*: Radványer Vilmos. — *Uj-Becsén*: Cselkó György. — *Sárospatakon*: Szivos Mihály. — *Gyula-Fehérvárott*: Horváth Lajos. — *Kiskürtösön*: Cs. K. — *Nánáson*: Oláh Mikl. — *Debreczenben*: Sperber F. — *Héreháson*:

Kun Sándor. — *Bodrogh-Keresztúron*: Skvór Antal. — *Rimaszombaton*: Baksay István. — *F.-Töbörzskőn*: Salamon László. — *Török-Sz.-Miklóson*: Frankl A. — *Parabutyban*: Rothfeld József. — *Dobrán*: Varga József. — *Sz.-K.-Szabadján*: Fürst Sándor. — *Dárdán*: Thavenet Lajos. — *Jánosiban*: Keszler István. — *Szolnokon*: Reisinger Imre. — *Csongrádon*: Keller Lajos. — *H.-M.-Vásárhelyen*: F. Ö. — *B.-Ujvárosban*: Kovács Lajos. — *Tisza-Füreden*: Nánágy Gyula.

Rövid értesítések. *B.-Keresztúr*: S. A. Az a 4 gyalog nélkül Világos a második lépésben két húzás között választhat. — *Csongrád*: K. L. Ezt is elintézendjük. — *N. V.*: R. B. Az 5. feladvány közül csak egy jó. Némi javítással a 2-ik is közölhető volna. — *M-on*: B. K.-nak. Sajnáljuk, hogy ily sok között oly kevés használható. Kezdetnek különben elég jók. — *Emítnek*. A sok munka mellett, a hiba mégis benne maradt, de tudjuk, hogy ez többé nem történik. Most még legalább 30 új feladvány tartja lekötve figyelmünket.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár	Gör.-oros naptár	☉ Nap-		Izraelit. naptár	☾ Hold-		
			kelet	nyug.		kelet	nyug.	
September — Oktober			Sept. (6)		Tisri			
30 Vasár.	618 Jeromos	617 Jer.	18 B17 Eum.	5 57 5 37	14	5 25 6 20		
1 Hétfő	Remigius p.	Remig.	19 Cornelius	5 59 5 41	15 S. á.	5 34 7 27		
2 Kedd	Theophil	Honor	20 Eustach	5 59 5 39	16 2. ún.	6 7 8 33		
3 Szerda	Józs. a Kup.	Kandid	21 Kántor.	6 1 5 37	17	6 25 9 42		
4 Csütört	Seraf. Ferenc	Ferencz	22 Phokas	6 3 5 35	18	7 11 10 51		
5 Péntek	Alad. Leand.	Aurelia	23 János fog.	6 4 5 33	19 Abdou	7 56 11 61		
6 Szomb.	Bruno. Emil	Friderik	24 Thekla	6 5 5 31	20 S. Ber	8 52 0 46		

Holdnegyed : ☾ Holdtölte 30-án 2 óra 56 perczkor reggel.

TARTALOM.

Barabás Miklós (arczkép). *M.* — Ószövegség. *Szász Domokos.* — Kukliné prédikációi (folyt.). — Reggeli imádság (képpel). — Nánavár (képpel). *Dr. Erdely.* — László Károly levelei Amerikából XIII. (vége). — Apróságok. — *Tarház*: Irodalom és művészet. Ipar, gazdaság, kereskedelem. Közintézetek, egyetek. Mi újság? Színházi napló. Szerkesztői mondanivaló. Sakkjáték. Hetinaptár.

Melléklet: Előfizetési fölhívás az „Akademia könyve” második kötetére.

Felelős szerkesztő: Pákh Albert (lak. magyar-utca 1. sz.)

Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

1860. évi jullus — decemberi folyamából teljes számú példányokkal még szolgálhatunk.

Ára 5 ft. ujpénz.

Fölszólítjuk mindazon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése septemberhó végével lejár, hogy ezt mielőbb megújítani sziveskedjenek. — A közelgő téli-szakra lapjaink tartalma és a szöveg közé nyomott képeink újabb változatosságot ígérnek, valamint az érdekes koresemények tanulságos és hű előadása is lapjaink egyik föladatát képezi.

Előfizetési föltételek:

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt évnegyedre (október — december) . . . 2 ft. 50 kr. ujp.

„ „ „ „ „ félve (decemb. — márczius 1860 — 61.) 5 „ — „ „

Tíz előfizetett példányra egy tisztelet-példánnyal kedveskedünk. — A pénzeslevelek bérmentes küldése kéretik.

 Szives figyelmeztetés azok számára, kik kimerítőbb és naponkinti politikai tudósításokat ohajtanak, de a Vasárnapi Ujság változatos tartalmu cikkeket sem akarnák nélkülözni a Magyar Sajtó és Vasárnapi Ujság együttvéve is megrendelhető, ára évnegyedre, azaz: október — decemberre 5 forint ujpénz.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala.

(Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt.)

Törvény és törvénykezesi SEGÉDKÖNYVEK.

Azon magas kormányi rendeletek következtében, melyek a magyar királysági hivataloknál és törvényszékeknél a magyar nyelvnek ezentúl tágasb kört engednek, a következő törvényes segédkönyveket

a t. cz. hivatalnokok, birák, ügyvédek és felek
figyelmébe ajánljuk.

- Uj törvénytar** utasító és felvilágosító jegyzetekkel (commentárral) ellátva. — Ezen legujabb időben közreboacsott és életbelépett törvények gyűjteménye, tárgyak szerint rendezve, s a pótló, kiegészítő, módosító rendeleteknek illető helyeikre iktatásával, felvilágosító jegyzetekkel, s rokontárgyu helyek felidézésével közhasználatra alkalmazva, következő osztályokat foglalja magában, melyek egyenkint is kaphatók, egymint:
- I. Kötet: „**Polgári perrendtartás**” (előgyott). 1 ft. 60 kr.
II. Kötet: „**A váltórendszabály**.” 70 kr.
III. és IV. Kötet: „**Ausztriai általános polgári törvénykönyv**” az ezen törvénykönyvet bevezető s kísérő rendeletekkel, utasító s felvilágosító jegyzetekkel ellátva, s a magyar törvényekkel hasonlítva. Két kötet. Füzve 4 ft. 20 kr.
V. Kötet: „**Ideiglenes utasítás a peres ügyeken kívüli jogügyletekeni bírósági eljárás iránt**.” Magyar-, Horvát-, Tótország, a Szerb-vajdaság és a temesi Bánság számára, utasító és felvilágosító jegyzetekkel ellátva. Füzve 1 ft.
VI. Kötet: „**Csődrendtartás**” bevezetéssel s utasító és felvilágosító jegyzetekkel kísérve. Füzve 85 kr.
VII. és VIII. Kötet: „**A büntető perrendtartás magyarázata**” az eddigi bünvádi eljárással összehasonlítva és számos példával felvilágosítva. Füzve 3 ft. 15 kr.
IX. Kötet: „**Uj házassági törvény**.” a katolikus házasságai iránt az ausztriai birodalomban. Füzve 1 ft.
X. Kötet: „**Az ausztriai büntető-törvény általános része**.” Füzve 3 ft.
XI. Kötet: Az 1855. majus 21-én kelt „**Jegyzői rendtartás**” és a jegyzői irományok által bebizonyított követelések behajtása végettí eljárás tárgyában 1858 febr. 16-án kelt igazságügyi miniszteri rendelet gyakorlati magyarázata. Füzve 1 ft. 50 kr.

- Tóth Lőrincz.** Utmutató urbéri ügyekben. Füzve 2 ft.
— Az ösiségi s egyéb birtokviszonyokat rendező 1852-ik nov. 29-iki legfelsőbb nyiltparancs ismertetése s magyarázata. Második átdolgozott s bővített kiadás. N.-adrét. Füzve 1 ft. 50 kr.
— **Örökösödés** az ausztriai általános polgári törvénykönyv szerint, nevezetesen a végrendeletekről, törvényes örökösödésről és a hagyatékok tárgyalásáról, örökösödésrendi táblával s irománypéldákkal világoztva. 19 iv 8-rét. Füzve ára 1 ft. 50 kr.

- Récsi Emil,** egyetemi jogtanár. **Közigazgatási törvénytudomány kézi könyve,** az ausztriai birodalmi törvényhozás jelen állása szerint. Különös tekintettel Magyarországra. Négy kötetben. *Első kötet:* A közigazgatási szervezet és az államszolgálati viszonyok rendszeres előadása. *Második kötet:* A politikai és rendőri közigazgatás ügyei. *Harmadik kötet:* Rendőri közigazgatás (vége). Közoktatási ügyek. *Negyedik kötet:* Földmivelési, ipar-, kereskedelmi és közlekedési ügyek; tökéletes betűsorozatos tárgymutatóval az egész munka tartalmáról. — Ára a négy kötetnek 8 ft.
— Az urbéri kárpótlás és a megszüntetett urbéri kötelékből származó jogviszonyok szabályozása Magyarországon, a Szerb-vajdaság- és a temesi Bánságban az 1853. mártus 2-ki császári nyiltparancsok által. Füzve 50 kr.
— Tökéletes utmutató az ideiglenes bélyegtörvényhez és minden eddig megjelent utólagos rendeletekhez, betűsorozatos rendben, a közvetlenül fizetendő illetek kiadására és beszedésére rendelt hivatalok táblázati átnézetével. Füzve 1 ft.

- Szeniczey Gusztáv,** tanácsjegyző a pesti cs. kir. kereskedelmi és váltótörvény-széknél. Az új váltóeljárást és az erre vonatkozó irománypéldányok a közönséges váltó-rendszabály, bélyegtörvény, a váltóeljárást meghatározó legfelsőbb rendeletek és a polgári perrendtartás szabályai szerint tárgyalagos rendben elkészített mindennemű magyar és német példákbl összeillesztett gyűjteményét, magában foglaló *segéd-kézikönyve,* törvényszéki hivatalnokok, hités ügyvédek s felek számára. Harmadik bővített s kijavított kiadás. Keményen kötve 2 ft. 50 kr.
— Az új csőd-eljárás és az erre vonatkozó irománypéldányok az ideiglenes csődrendtartás szabályai értelmében eszközöndő fokkonkénti bírói tárgyalások szerint, tervezett mindennemű magyar, s német példákbl összeillesztett gyűjteményét és függeléképen az 1840-ik évi XXII-ik és 1844-ik évi VII-ik törvényzikkékből s egyéb felsőbb s illetőleg legfelsőbb rendeletekből egybeállított *csődtörvényi* magában foglaló *segéd-kézikönyve,* törvényszéki hivatalnokok, hités ügyvédek s felek számára. Keményen kötve 2 ft. 50 kr.

- Hegedüs Lajos.** Irománypéldák a polgári törvénykönyvhöz s az ideiglenes polgári perrendtartáshoz. Kötve 3 ft.

- Hahn Mihály.** Gyakorlati tanácsadó, adó- és illeteki ügyekben. Hat füzet. (I. Személyes kereseti adó. — II. Jövedelemadó. — III. Épületadó. — IV. Földadó. — V. és VI. Illeteki ügyek; esetleg: Ipar-keresetadó. — A tartalomról teljes betűsorozatos jegyzék.) Pest, 1855. Magyar-német kiadás. Kötve 6 ft.

- Büntetőjogi kalauz** szótári alakban. Magában foglaló: Az 1852-ik sept. 1-jén hatályba lépett büntető-törvényben előforduló egyes bűntettek, vétségek- s kihágások- és egyéb tárgyakra vonatkozó szabályokat, a törvény szavaival az illető törvényszakusok kijelölése mellett, betűsorozatban előadva. *Függelék:* Az ideiglenes büntető-bíróságok illetősége s az ideiglenes büntető-bírósági eljárás, valamint a büntető-törvény tárgyában kiadott némely újabb rendeletek. *Összeállító egy gyakorl. jogtudó.* Füzve 1 ft. 50 kr.

- Karvasy Ágoston,** egyetemi tanár. **A váltójog,** főleg kereskedelmi és ipartudak számára; a közönséges váltórendszabály és a még fennálló magyar váltótörvények szerint. *Magyar-német kiadás.* Füzve 1 ft.
— **A váltójog.** A közönséges váltórendszabály és a még fennálló magyar váltótörvények szerint. Tabellaris modorban szerkesztve és magyarázva. 80 kr.

- Az MDCCCLV aug. XVIII. ausztriai Concordatum fölvilágosítása. Némethől fordítva, és a Concordatum deák és magyar hivatalos szövegével. Pest, 1855. (II, 150 lap, nagy 8-adrét) füzve 1 ft.

- Beöthy Zsigmond,** hités ügyvéd s Dunántuli hely. hitvall. egyházkerületi jegyző. **Az evang. házasságügyi új törvények gyakorlati magyarázata.** A szükséges irománypéldákkal ellátva. Pest, 1853. (XL, 110 lap, nagy 8-rét) füzve 1 ft.

- Szilágyi Virgil,** h. ügyvéd. **Betűsorozatos tárgymutató** mindazon törvényekhez, rendeletekhez, utasításokhoz és hirdetményekhez, melyek az országos törvény- és kormánylapok eddig kiadott hat évi folyamában, ugy a külön kiadott pótkötetben megjelentek. Pest, 1856. (VI, 280 lap, nagy 8-r.) füzve 2 ft.

- Henfner Dr., János.** **Római magánjog** többnyire Haimberger és Schilling Bruno után. Három kötet. *Első kötet.* Személyjog. *Második kötet.* Külön rész második könyve: Dologbani jogok. *Harmadik kötet.* Külön rész harmadik könyve: Dologhozi jogok. És általános todaték: Az egész munka szövegében előforduló latin értelmezések, jogszabályok, és műszavak magyarázata. A három kötet füzve 6 ft.

- Szokolay István.** **Büntető jogtan.** A codificatio és tudomány legujabb elvei szerint, különösen biráink s ügyvédeink számára. Két rész. Füzve 3 ft.

- Szalay László.** **A büntető eljárásról,** különös tekintettel az eskütt-székekre. Füzve leszállított ár 40 kr.

- Themis.** **Ertekezések a jog körében.** Szerkeszti Szalay László. Három füzet. Pest, 1837—1839. (80 lap, 8-adrét) füzve 2 ft. 80 kr.

- Szeberényi János,** Corpus maxime memorabilium synodorum Evangelicarum A. C. in Hungaria. Füzve 1 ft.

- A folyó 1856. évi october 1-ső napján életbelépő **Cselédrendtartás.** Szolgabírói, rendőri, községi hivatalnokok, minden rendű, de különösen a síkföldi (vidéki) *cseléd-tartó gazdák és cselédek* számára, felvilágosító jegyzetekkel s irománypéldákkal ellátva. Közli L. G. Füzve 20 kr.

- Mészáros Károly.** Az országos jövedelmekből nyújtandó **urbéri kárpótlás** iránti igények bemondata, s az ide vonatkozó törvények s miniszteri oktatás gyakorlati magyarázata. 50 kr.

- **Földtehermentesítési rendszer** az 1854. jan. 16. kelt csász. nyiltparancs alapján, mely által Magyarországra nézve a kitudott urbéri és tized kárpótlásnak a jogosítottak számára, minden érdeklött jogainak megóvása mellett, mi módon és mely kútfőkbl eszközöndő lehető gyors kiszolgáltatását, nem különben a moratorium megszüntetését tárgyzó határozatok állapittatnak meg. Füzve 40 kr.

- Utmutatás** arra nézve, hogy mikép kelljen azon feleknek, kiknek a Magyar-, Horvát-, és Tótországi, a Szerb-Vajdasági s a Temesi Bánsági földtehermentesítési pénzalapokon igények vannak, ezen igényeket érvényesíteniök. — Kiadott a magas belügyi miniszterium jóváhagyásával. Magyar-német kiadás. Füzve 40 kr.

Gros H. K. Bölcsészeti Jogtudomány vagy Természetjog. Fordította Greguss Agoston. Füzve ára 1 ft. 30 kr.

Gyürky A. A tagosításról és a tagosított birtok elrendezése és műveléséről. A legújabb törvényekhez, hazánk viszonyaihoz és a nép jelleméhez alkalmazva. Füzve 60 kr.

Jogtudományi és törvénykezési tár. Két folyam 1855. és 1856. — Egy-egy folyam. 6ft. helyett leszállított ára 3 ft.

Oláh László. Magyar ügyvéd, vagyis mindennemű jogügyletekben tanácsadó minden osztályu honpolgárok számára gyakorlati ismertetésekkel s utmutatással is, a legújabb törvényeken alapuló jogviszonyok elintézésére; különösen pedig: hogy kelljen szerződéseket kötni, folyamodásokat, hatósági beadványokat fogalmazni, okiratokat, mint: nyugtatványokat, meghatalmazványokat, köteleveket, kötelezvényeket, bizonyítványokat, utalványokat, váltókat, végrendeleteket stb. stb. szerkeszteni, mely hatósághoz fordulni: egy hogy *ügyvéd segítsége nélkül* minden jogügyek teljes biztossággal, jogérvényességgel s czélszerűen intézethessenek el. — Több száz magyar és német példánnyal és példával felvilágosítva. — Ára füzve 1 ft. 40 kr.

Farkas Elek. Legújabb Hazi-titkok. Mindennemű családi s kereskedői levelek valamint a közéletben előforduló bármiféle iratok helyes szerkesztésére vezérlő szabályok, számos példával világosítva. Ezekhez járulnak: mindennemű magyar, latin, német és francia czimek tára, folyamodások, mindennemű szerződések, egyezségek, kezességek, engedmények, utalványok, nyugtatványok, enyészto levelek, térítvények, vevények, bizonyítványok, számviteli kivonatok, hirdtemények, végrendeletek; továbbá a váltójog és váltóügylek előadása, ausztriai statuspapirosok leírása, könyvvitel, bélyegtörvény, és végre különféle hasznos számítás s mértéki táblák, adatok, kimutatások, melyek az író-asztalnál nélkülözhetetlenek. Hatodik átdolgozott s a mostani törvényes viszonyokhoz alkalmazott kiadás. Kemény borítékba kötve 2 ft.

Népszerű törvénykalauz. 1859. Kötve 1 ft. 40 kr.

Karner János. Az új pénz a mindennapi forgalomban. Füzve 40 kr.

Lövész György. Új osztrak iparrend. Népszerű előadása. Magyarzó jegyzetekkel, példákkal, iromány-példányokkal és az időközben megjelent pótrrendeletekkel kísérve. Politikai hivatalnokok, községi előljárók, kereskedők, iparosok s más az iparviszonyok ismeretét megszerezni kívánók számára Füzve 40 kr.

Fényes Elek. Az ausztriai birodalom statistikája. Két rész egy kötetben. Vá- szonba kötve 4 ft.

Ezen elősorolt könyvek minden magyar könyvkereskedő által megrendelhetők. — Megrendelések, melyek egyenesen az alulirt kiadó-hivatalhoz a járulék beküldésével intézhetnek, pontosan bérmentve küldetnek szét.

Pest, augusztusban 1860.

3312 (3-6)

Konek Sándor dr., egyetemi r. jogtanár. Elméleti fejtegetések a statistika terén. Pest, 1855. I. és II. rész. (XIV, 160; 138 lap, egy köt. nagy 8-rét) füzve 2 ft. 50 kr.

A statistikanak legújabb állása közigazgatási, tudományos s irodalmi tekintetből. Pest, 1855. (6 levél, 138 lap, nagy 8-rét) füzve 1 ft. 50 kr.

Ráth György. Német-magyar és magyar-német mászóttára az új törvényho- zának. Első rész, német-magyar. Második rész, magyar-német a két rész egy kötetben kem. kötve 1 ft. 50 kr.

Horváth Mihály. Magyarország történelme. Ujjonnan átdolgozta Dr. Hatzvani Mihály. Második kiadás. I. és II. kötet. 5 ft.

Toldy Ferencz. A magyar nyelv és irodalom kézikönyve a mohácsi vésztől költői életrajzokban és jellemző mutatóványokban feltüntetve. Első kötet a XVI. XVII. és XVIII. század költői. Pest, 1855. (XVI, 736 has. lap), nagy 8-rét. 2 kö- tet, kötve 5 ft.

Szvorényi József. Ékesszólástan. Harmadik kiadás. Füzve 1 ft.

Fogarasi János. Művelt magyar nyelvtan elemi része. Minden eddigi ma- gyar nyelvtanok kiegészítése- s megigazitásaul, született ma- gyarok s más jártasbak számára. Pest, 1844. (XII, 407 lap, nagy 8-rét) füzve 2 ft.

Német-magyar és magyar-német szótár. 4. Kiadás. Két kötet. Füzve 6 ft. Kötve 7 ft. 50 kr.

Ballagi Mór. Új teljes német és magyar szótár. 2 kötet. Füzve 7 ft. 20 kr. Kötve 8 ft. 40 kr.

Ausführliche theoret. praktische Grammatik der ungar. Sprache für Deutsche. 4-te verb. Auflage. Cart. 2 ft.

Királyföldy Endre. Ujdon magyar szavak tára, mely a hazai hírlapokban, új magyar könyvekben, tudományos és közéletben előke- rülő ujdon kifejezéseket, mű- és más legújabban alakított vagy felélesztett szavakat német fordítással foglalja magában. Második olcsóbb kiadás. Pest, 1854. (VI, 408 lap, 12-rét) füzve 50 kr.

Kiss Károly. Hadi műszótár. Magyar-németül és német-magyarul. Pesten, 1843. (X, 131 lap, 8-rét) füzve 80 kr.

Német-magyar tudományos műszótár. Füzve 2 ft. 50 kr.

Heckenast Gusztáv kiadó-hivatala.

(Pest, barát-tér, himző-utca 1-ső szám.)

Gyógyszerész-gyakornokul

kerestetik egy 15, legfeljebb 16 éves ifju. — Bővebb értesítést ad Somogyi Pál, ügyvéd Pesten, újvilág-utca 24-ik sz. alatt, vagy Somogyi Ignác, gyógyszerész Me- zőtúron. 3331 (3-3)

GUCKER J., könyvkötő és diszmunka-készítő

Pesten, zöldfa-utca 12. sz. a., az „oroszlány“-hoz czimzett gyógy- szertárral szemben, ajánlja szolgálatát a t. közönségnek e szakhoz tartozó mindenféle munkában, minők a könyvkötés, fűzés, az egy- szerű, valamint a legfinomabb könyv- kötés, egyes művekre, szintugy mint az egész kiadásra néve, valamint kézi- könyveket, protocollumokat, albumokat stb. gyors pontossággal állít ki. Birtokában van a legczélszerűbb se- gédesszközöknek, valamint gépeknek, ugyszintén választékos és izléses betűk- és ékítményeknek, azon kellemes hely- zetben levén egyszersmind, hogy min- den kívánatnak teljesen eleget tehet, különösen a munkák kiállítás és az ol- csóság tekintetében. 3356 (1-3)

Minden tan- és segédkönyvek,

egyetemek, gymnasiumok, reál-, kereskedelmi és elemi iskolák, valamint magántanodák számára, könyvkereskedésünk által a legjutányosabban megszerezhetők:

Lauffer és Stolp

3364 (1) könyvkereskedése Pesten, vaczi-utca 7-ik szám alatt.

3367 (1-3)

Egy páholy

a magyar nemzeti színházban, az első emeleten. f. év október elsőtől december végeig, minden másod napra kibérleendő. Bővebben értekezhetni Aebly Adolf urnál Pesten, szervita-téren, a „sveiczi“-hoz.

ÉLETESSSENTIA

dr. J. G. Kiesowtől

Augsburgban,

alltest- és gyomorbetegségeknek nagy hírű-és jónak bizonyult, valódiilag kapható a magyarországi főraktárban:

TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 8-ik szám alatt,

Ára egy nagyobb üvegnek 1 uft., egy kisebb üvegnek 50 ujkr. — Posta útján csak 2 üveg expedílatik egyszerre, és a pakolás-és bérmentesítésért 50 ujkr. mellé- kelése kéréttik. 3270 (9-0)

Ujjonnan javított

vászon-félharisnyák

(Fuss-Socken),

melyeken a varrás akkép van alkalmazva, hogy a lábat legkevésbé sem dörzsöli, vagy nyomja, nagy választékban s igen jutányos árért, u. m. tuczatja 2, 3, 4 egész 5 uftig, kaphatók a készítőnél:

Becker Károly W.,

Pesten, a szervitátéren 5-dik szám alatt, Fischer czukrász mellett.

Férfiak számára, kiknek lábai szen- vedő állapotban vannak, vagy igen éržeke- nyek, mérték szerint készíthetők. — Ke- reskedők különös kedvezményben része- sulnek. 3355 (3-3)

3362 (1-3)

Hirdetmény.

Sár-Bogárd-Tinódi közbirtokosság nevé- ben közhírré tétetik, miszerint egyszer min- denkorra tudtul adatik, hogy évenként ren- desben a számadási közgyűlések majus és október hónapok első hétfőjén, ha az nem ünnepnap; ha pedig ünnepnap, a következő hétfői napon fog megtartatni. — Kelt Sár-Bogárd-Tinódon, sept. 19-én 1860.

Molnár Zsigmond, közbirtokossági főgonnok.

RÖMER ÉS HECKENAST

Pesten, a vaczi-utczában. Mocsonyi-féle szögletházban, ajánlják a legújabb eredeti szabás szerint készített

női-budák-, menték-, attilák- és dolmányokkal

ellátott nagy raktárakat, valamint gazdag választékban legújabb divatáruikat, hölgyek számára, a legjutányosb árákért

3363 (1-0)

ISKOLAI KÖNYVEK,

fő- és algymnasiumok és mütanodák számára,

(2-3)

Hartleben K. A. könyvkereskedésében Pesten

(váczi-utcza 17-ik szám alatt) megjelentek, és minden könyvárusnál kaphatók:

A tiszta mennyiségtan elemei. Az új rendszer szerint készítette dr. Lutter Ferdinánd, a pesti kegyesrendi magyar nagygymsnasium igazgatója s a magyar tudományos Akadémia levelező-tagja. *Első rész: Számtan. Első szakassz: Közönséges számtan. Második javított kiadás.* 1860. Füzve 84 kr.
Első rész: Számtan. Második szakassz: Betűszámtan. Második javított kiadás. 1860. Füzve 48 kr.

Mennyiségtan. A középtanodák felsőbb osztályainak számára készítette dr. Lutter Ferdinánd. *Első rész: Számtan.* 1860. Füzve 1 ft. 40 kr.
Második rész: Mértan. 250-nél több ábrával. — Ezen rész még ez év lefolyása előtt megjelenni fog.

A természetes és háromszögtani számok arányszámjai. A szegvények és érintők táblái. Összeállította dr. Lutter Ferdinánd. 1860. N.-8-rét. Füzve 2 ft. 20 kr.

A magyar nyelvtan elemei. Az új rendszer szerint készítette dr. Lutter Ferdinánd. Füzve 30 kr.

A természetrajz elemei. Az ifjúság számára írta Hanák Ker. János. Hatodik javított és bővített kiadás. 114 famelazvénnyel. Füzve 1 ft. 5 kr.

Az emlősök és madarak képes természetrajza, vagyis azoknak természetü képekkel ellátott rendszeres leírása. Magán- és nyilvános oktatásra készítette Hanák Ker. János. Csinos borítékba kötve nagy-8-r. 7 ft. 90 kr.

Uj kézi- és iskolai atlasz, mind földirati, mind statisztikai jegyzetekkel megtöltve. Ujságotvasók és tanulók számára kiadta dr. Vállas Antal, magyar tudóstársasági rendes tag. Második, részben újra dolgozott s a mostani időig folytatott kiadás. A földirat és statistika jelen állásponthoz alkalmazta dr. Falk Miksa. Füzve 2 ft. 64 kr.

Philosophiai propaedeutika, azaz: Tapasztalati lélektan, gondolkodástan és bevezetés a bölcsészetre felgymnasiumi tankönyvül. Írta Purgstaller József, kegyesrendi áldor, hittudományi és bölcsészeti tudor, a magyar tudóstársaság tagja. Második kiadás. 96 kr.

Szépészet, azaz: Aesthetika. Elemező módszer szerint felgymnasiumi tankönyvül. Írta Purgstaller József. Füzve 54 kr.

Magyarország története. Az ifjúságnak írta Rajcsányi János. Harmadik újonnan kidolgozott s megbővített kiadás. — Füzve 88 kr.

Mythologia. A két nembeli ifjúság használatára Peregrinyi Elektől. 16 képpel. Csinos borítékba füzve 1 ft. 42 kr.

Galletti J. G. egyetemi világrajza, vagy: földirati, államtani és történelmi ismerettár, minden ország földirati, statisztikai és történelmi rajzával, melyben fekvése, nagysága, népessége, műveltsége legnevezetesebb városai, alkotmányi és nemzeti hatalma, továbbá régebb és újabb történelmeinek vázlata foglaltatik. — Második teljesen átdolgozott és tetemesen bővített kiadás. — Az első (dr. Vállas Antal tollából folyó) magyar kiadás felhasználása mellett az utolsó (tizenedyedik) eredeti kiadás nyomán s a legújabb források szerint átdolgozta dr. Falk Miksa. 40 famelazvénnyel és 21 színezett képpel. N.-4-r. Füzve 5 ft. 30 kr.
Angol vázonba kötve 6 ft. 90 kr.

RÖSER MIKLÓS

kereskedelmi iskolája - és nevelő - intézetében,

s az azzal összeköttetésben álló

nyilvános főiskolájában Pesten, országut 4. sz.,

az új tanfolyam f. é. okt. 1-jén veszi kezdetét.

A kereskedelmi iskolába a növendékek beléphetnek, ha elemi iskolai bizonyítvánnyal bírnak; gyermekek pedig, kik a hatodik évet meghaladták, az elemi iskolába fölvetetnek. — Az előkészületi oktatás szeptember 1-jén kezdődik.

Röser Miklós,
intézet-tulajdonos és igazgató.

3306 (6-6)

Moll Seidlitz-pora,

mely az 1855-iki párisi világműkiállításon éremmel jutalmaztatott. — Középponti szállító-raktára Bécsben, a „golyához“ (zum Storch) címzett gyógytár. **Figyelembe veendő.** Másnemű gyártmányokkal összehasonlítás kikerülése, s a czéggemmi minden jogtalan visszaélés elhárítása tekintetéből, nemcsak a doboz tetején, hanem a poradagot tartalmazó minden egyes fehér papírdobozban látható a gyár ezen jegye. „Moll's Seidlitz-Pulver.“ — Ara egy bepecsételt eredeti doboznak 1 ft. 25 ujkr., s minden nyelven adatik hozzá használati utasítás. Ezen porok rendkívüli és a legkülönbözőbb esetekben bebizonyított hatályuknál fogva kétségkívül legelső helyet foglalják el minden eddig ismert házi-gyógyszer között; mint a nagy császári birodalom minden részéből előttünk fekvő ezer meg ezer köszönő-irat a legvilágosabb részletességgel bizonyítja, hogy ezen por, a megrögzött dugulás, emésztő-képességhiany, gyomorégés (Sodbrennen), vertolulás, köszvényes-tághantalmak, végre a hysteriára, hypochondriára való hajlam és tartós emelygés-tb. ellen, a legjobb sikerrel használtatott és állandó gyógyeredményt eszközölt. Ezen, már egy testes kötetre fölzaporodott levelezések olyan betegek nagyszámu bizonyítványait tartalmaznak, kik gyakran, midőn már az allopathia és vizgyógy minden kísérleteit sikerrel kimeríték, ezen egyszerű házi-gyógyszerhez folyamodván, egyszerre visszanyerték rég sóvárogva ohajtott állandó egészségüket. Ezen elismerő iratok között képviselve vannak a társadalomnak csaknem minden rétegei és felekezetei, katonák, tanítók, tanárok, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, hivatalnokok, sőt még gyógy-szerészek és orvosok is; ugyszintén mind a két nembeli egyének, kiknek azelőtt a legbiresebb gyógyforrások semmi enyhítést nem nyújtottak, és a kiket csupán és egyedül a valódi Seidlitz-porok rendes használása gyógyított ki tökéletesen. — Megrendelések elfogadhatnak: PESTEN Török József gyógy-szerész urnál, király-utczában 8-ik sz. a. — és Steinbach József kereskedő urnál, gránátos-utczában. 2948 (33-48)

TAKÁTSI JÁNOS

3360 (1)

A VŐLEGÉNYHEZ

ajánlja az iskolák kezdetével gazdagon ellátott több ezernyi fehéreneműekből álló raktárát fluk számára, mindenféle nagyságu szines és gyolcs ingeket, gatyákat, harisnyákat, zsebbelieket, paplan és alsó lepedőket, — leánykák számára ingeket, lábravalókat, alsó szoknyákat, éjjeli ujjasokat, harisnyákat stb.

Különösen van szerencsém a t. cz. közönséget figyelmeztetni a legnagyobb mennyiségű raktáramra, mindenféle ara-készletekkel, nem kevesebb urak számára mindenféle nagyságu ingekkel és lábravalókkal.

Raktára Pesten, váczi-utcza, Mocsonyi-féle házban 12. sz.

Előfizetési fölhívás

az

Iparosok lapjára.

Az „Iparosok lapja“ minden szerdán egy iven jelenik meg. — Előfizetési ár: évnegyedre (októbertől december végeig) 1, fél-évre 2, egész évre 4 ujft. — A lap mellett minden évnegyedben egy, rámba illeszthető kép jelenik meg. Eddigél megjelent gróf Szechenyi István és gróf Zay Károly

ur arczképe, kik a nemzeti ipartéren elő-barczosokul küzdöttek, s ezen arczképek ajándékkép küldettek meg az előfizetőknek. Jövöre maguk az iparosok sorából is szándékozik a szerkesztőség érdemes egyének arczképét közleni. — Az előfizetési pénzék bérmentett levelekben alulirt szerkesztő-tulajdonoshoz Pestre utasítandók. — Gyűjtőknek minden tíz előfizetett forint után egy évnegyedes tisztelet-póldány adatik.

Galgóczy Károly,

az „Iparosok lapja“ szerkesztő-tulajdonosa Pesten.

3338 (2-3)

VINDOBONA,

társulat zálog-biztosításokra.

Társulati tőke 10,000,000 forint a. é.

A „Vindobona“ biztosítja a kamatok pontos fizetését s a kölcsön adott tőke biztos visszatérítését, melyek házakra, házhelyekre betáblázva vannak; ő mint kezes és fizető áll az adós helyére, s a hitelezővel történő kölcsönös kiegyezés után, az ezáltal meghatározott határidőben; a kamatok pontos fizetéséről gondoskodik.

Programmok, biztosítási föltételek és használati példák díj nélkül adatnak az igazgatóságnál, Bécs, belváros, am Hof Nr. 329, — hol a szükséges utasítások is legnagyobb készséggel adatnak.

3337 (1-6)

Dr. KOCH jegeces NÖVÉNY-CZUKORKÁI

változatlanul eredeti skatulyákban 35 és 70 auszt. ért. kron árultatnak.

Ezen a legjelesebb s legalkalmasabb növénynedvekből a legtisztább jegeces cukor egy részével készült **Dr. KOCH-féle növénycukorkák** a legtekintélyesebb vélemények szerint mint enyhítő hatású szer, köhögésben, rekedtségben, torokkeszelésben, nyalkasodásban stb. ki-tűnőleg ajánlhatók, melyek a bennük foglalt növény- és édes nedvek legjava által a beszélt szerv tisztasága, elevonsége és hajlékonyságára a legjobb hatással vannak. Ezek nemcsak ezen valóban jótévő tulajdonságaik által igen előnyösen különböztetik meg magukat az oly gyakran annyira dicsért mellezcukorkáktól, Pate pectorale stb., hanem mindazon készítmények felett még különösen azáltal tűntetik ki magukat, hogy az emésztő szervek által könnyen felemésztenek, s hosszabb használat mellett sem okoznak semmiésemű gyomorbetegségeket, se savanyúságot, se elnyálkásodást nem hagynak hátra.

Valódi minőségben kaphatók:

PESTEN

TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszer. király-utca 8. sz., — **OSZVALD ANTAL**, nádorutca 20. sz. — **JEZOWITZ MIHÁLY**, gyógyszerész Erzsébetér (ezelőtt ujtér). — **BRUNNER J. és TÁRSA**, a „levélhez“ váci-utca. — **KISS KÁROLY**, gyógyszerész a „kigyóhoz“. — Továbbá:

A.-Kubin: Tyroler G.
Abrudbánya: Ferenczy M.
Almás: Beck Jakab.
Arad: Tedeschi és Zukovits.
Baja: Klenantz J.
B.-Gyarmat: Omazta Tób.
Bazin: Streicher György.
Bartfa: Donschachner J. F.
Beszterce: Kelp Fer. és Dietrich és Fleischer.
Besztercebánya: Puschmann.
Békes-Csaba: Laczay J. gysz.
Bonyhád: Straicher Benjamin.
Brezhobánya: Gollner S. F.
Brassó: Stenner F.
Bőszörmény: Lányi M.
Csanád: Telbisz János.
Csákvár: Gollner F. gyógyszer.
Csongrád: Grossmann J.
Dalya: Weiss testv.
Debreczen: Csanak J. és Roth-schneck K. gyógyszer.
Duna-Földvár: Náhhera Pál.
Déva: Büchler A.
Erzsébetváros: Schmidt A.
Eperjes: Zsembery Ignác.
Ersekújvár: Bierbrauer.
Esztergom: Conlegner Ign.
Facset: Hirschl Dávid.
Felegyháza: Bánhid V.
Göllnitz: Boldoghy E.
Gyöngyös: Kocianovich gysz.
Gyula: Lukács Ág. gyógy.
Gy.-Sz.-Miklós: Fröhlich E.
Győr: Unschild E.
Hallas: Hirschler D.
Hatzeg: Matefi Béla gyógy.
Hatzfeld: Telbisz János.
Heves: Blau József.

Homonna: Pupinszky József.
Holitsch: Mühlbauer R. gysz.
H.-M.-Vasárhely: Braun és t.
Högyész: özv. Rausz és fia.
Igló: Tirscher G. gyógyszer.
Jászberény: Schneller J. D.
Jolsva: Porubszky Sámuel.
Kalocsa: Béhr Lipót B.
Kassa Eshwige: és Quirsfeld K.
Kaposvár: Kohn J.
Kecskemét: Handl K. gysz.
Keszthely: Singer Mórcaz.
Kismark: Genersich A. gysz.
Kisbér: Goldschmidt A.
Kis-Ujszállás: Nagy Sámuel.
Kolozsvár: Wolff és Khudy gy.
Komarom: Belloni és Ketskés.
Körmöczbánya: Ritter J.
Közeg: Küttel István gyógyszer.
K.-Sz.-Miklós: Csappó G.
Karolyfővár: Ruzs János.
Lippa: Mits Demeter.
Liptó-Sz.-Miklós: Miko L.
Losonc: Boly J. E.
Lublyó: Glatz J.
Lugos: Arnold J. és Schiessler.
Lőcse: Fuchs Sámuel.
Magyar-Óvár: Czédel Sándor.
Makó: Osovsky S.
Marczali: özvegy Isti A.
M.-Vasárhely: Fogarasy F. D.
Mediasch: Vandory és Brandsch.
Metzenzeffen: Scholz K.
Miskolc: Bőszörményi József gyógyszer. és Spuller A. J.
Mohács: Kögl András.
Moór: Ebner József.
Munkács: Tóth Károly.
Nagy-Abony: Pinter testv.

Nagy-Bánya: Haracek J.
Nagyvárad: Huzella és Janky.
Nagyszombat: Keszély J.
Nagy-Enyed: Bisztritsány A.
Nagy-Karoly: Schöberl C.
Nagy-Kálló: Hauser M. L.
Nagy-Mihály: Brenning F.
Nagy-Sz.-Miklós: Klár F.
N.-Beckerek: Pyrra J. D.
N.-Kacsisa: Welisch és Rosenfeld.
N.-Tapolcsány: Kalaba C. A.
N.-Szében: Zóhrer Ferencz.
Nádudvar: Lippe S.
Nyitra: Láng E. dr. gyógyszer.
Nyiregyház: Grünfeld Ignác.
Ó-Budán: Prochaska I.
Paks: Florian J.
Palota: Rátz Dániel.
Papa: Bermüller J. és Tschepen.
Pétervárad: Andres Ferencz.
Pécs: Adler és Schiebinger.
Pozsony: Weinstabl D.
Putnok: Szepessy J. gyógyszer.
Püspök-Ladány: Wessely P.
Reps: Melas E. J. gyógyszer.
Rimaszombat: Kraetschmar.
Rösznyó: Feymann A.
Rózsahegy: Jureczky A.
Szolnok: Holenia E.
Sassin: Mücke A. gyógyszer.
Sopron: Eder F. gysz., Rupp-recht J. gy. és Pachhofer L.
Segesvár: Misselbacher J. B.
Selmeczbánya: Dimak J. E.
Siklós: Nyers A. gyógyszer.
S.-A.-Ujhely: Cserépy K.
Szabolcs: Reymershoffer G.
Szabadka: Farkas József.

Minden tévedés kikerülése végett pontosan kell vigyázni arra, hogy a **Dr. KOCH-féle jegeces növény-cukorkák** csak hosszukás skatulyákba vannak pakolva, melyeknek barna betűkkel nyomott fehér függvénye a fentebb latható pecsétet viseli.

Értesítés.

Többeknek fölszólítására van szerencsém a t. cz. földbirtokos urakkal tudatni, hogy most is mint ezelőtt, iródom által hitelesnyeresre, előlegezésekre, rendes kamatok mellett kölcsön-kieszközlésekre, valamint kirtokadásvevési és haszonbérleti megbízások elfogadtatnak.

Szóval, vagy levél által utasítással szolgál

Tauber Vilmos,
bankár-képviselő.

Iroda: Wurm-udvar 12-ik szám alatt.

3311 Alulirt (6-6)

kereskedelmi iskolájában PESTEN.

az új tanfolyam folyó évi október 3-án, az előkészületi oktatás pedig szeptember 3-án veszi kezdetét, mely ezennel köztudomásra juttatik.

Hampel Antal,
az intézet előjárója.

Ajánkozás. (11-0)

Egy fiatal művelt francia leány, ki a magyar és német nyelvben is jártas, vagy mint gyermekek mellé, vagy mint tarsalkodóné, jutányos feltételek mellett ajánlkozik. Bővebb értesítést ad a „Magyar Sajtó“ szerkesztősege Pesten, himző-utca 1-ső szám, 1-ső emeleten.

SZEPLŐVIZ,

mely a legszebb s legszabályosabb arczokat gyakran oly kiméletlenül elrontó szeplőt és majfoltokat, ha nem is mindenkorra, de a használati idő alatt okvetlenül eltávolítja. Ezen viznek még azon kitűnő tulajdonsága is van, mely még eddig semmiféle mosdószernél sem éretett el, mert az arcbort feddhetlen fehérré, tisztává, sima- és puhává teszi, s tartja meg anélkül, hogy a kendőzésnek csak legkisebb nyomára is gondolni lehetne. E mód szerint a bőr mint az emberi nemnek legszebb ékessége, a legkéssőbb életkorig fenttartható. Ezen ártalmatlan mosdószernél kitűnő tulajdonságai a leghirveves orvosok által már is többoldalulag elismertetett. — A szeplőviznek s az ahhoz tartozó epeszappannak raktára létezik:

3298 **TÖRÖK JÓZSEF** (6-12)
gyógyszerésznél Pesten, a király-utczában 8-ik szám alatt.

Egy üveg ára, az ahhoz tartozó epeszappannal együtt, 2 ujt., — postán bérmentesen küldve, pakolással együtt, 2 ft. 50 kr.

Haller Sándor,
gyógyszerész, a szeplőviz feltalálója.

Stein Janosnál megjelent, s általa minden könyvárusnál kapható:

Brassai Sámuel
Magyar nagy cigányzene?
Elmefuttatás
Liszt Ferencz cigányokról irt könyve felett.
Ára 72 krajczár ujpénz.

A KISÉRTŐ.
Regény. Marmier után francziából
DÓZSA DÁNIEL.
Ára füzve 1 forint ujpénzben.
3344 (2-3)

3361 Gazdatiszti (1-3) ajánkozás.

Egy fiatal ügyes gazdász, ki a bécsi politechnikumban s a magyar-óvári gazdasági intézetben nyert kiképzést, s a gyakorlati gazdaszatban máris alapos ismeretekkel bír, ajánlkozik mint gazdatiszt valamely kisebb vagy nagyobb terjedelmű falusi jószágra. Bővebben értekezhetni a Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalában Pesten, egyetem-utca 4-ik szám alatt, hol is igen jeles bizonyítványai megtekintés végett le vannak téve.

Makkoltatás.

A mélt. gr. Teleki-család dolkavizi aradalom 52 ezer hold kiterjedésű erdőségében bő bikmakktermés létezésén, arra sortések felogadtatnak, még pedig egy hétre s minden óreg számtól számítva 10 ujkr. makkváltó mellett.
3346 (2-3)

3345 **Ház-eladás.** (2-3)

A Muzem utczai 1-ső sz. emeletes ház eladó. Tudakozódhatni a házimesternél.

DEMJÉN LÁSZLÓ

bel- és külirodalmi

könyv-, mű- és hangjegy-kereskedése

ajánlja a t. cz. közönségnek minden művelt irodalom választékos raktárát, s kész a történetesen meg nem levők eredeti áron gyors megszerzésére. — A magyar irodalmi termékek előszerzetettel vannak képviselve, s a legújabb könyveket bővebb megtekintés végett házhoz is küldi.

A bel- és külföldi hírlapokra, folyóiratokra előfizetéseket elfogad, s bármely könyvtáros által hirdetett könyv nála azonnal kapható, vagy megrendelhető.
3317 (2-3)